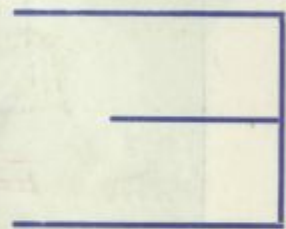
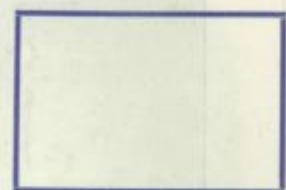
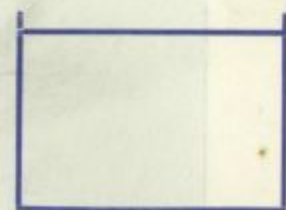

ZENAZ

DECEMBER
1935 LETO VI.

PRILOŽENE SO
MEHKO VEZANE
KNJIGE:

KAKO SI ZGRADIM
DOM,

POVEST GREHA I.
DEL,

MALI VITEZ II. DEL

*Tako, kakor so vsi ti štirje srečni, je lahka
vesela vsa Vaša družina, če ji za Bo-
žič darujete blago za obleko, plašče,
perilo in drugo, ki ga poceni nabavite
pri tvedki*

*A. E. Skaberné
Ljubljana*

Mestni trg 10

Vkljub domačemu delu —
negovana koža z **NIVEA-CREME**

Čeprav imate stalno opravljanje z mrzlo in toplo vodo, ostane Vaša koža vendar mladostno sveža in nežna. Negujte kožo NIVEO. Vse to povzroča EUCERIT, ki ga vsebuje NIVEA

Pri zaslišavanju.

»Zakaj ste bili pa tri leta zaprti, obtoženec?«

»Prej me niso marali izpustiti, gospod sodnik!«

Program.

Iz programa živinske razstave v Butalah:

Ob desetih: Nastop živine.

Ob enajstih: Prihod častnih gostov.

Ob dvanajstih: Skupno kosilo.

V gostilni.

Gospod sedi v gostilni in je zrezek, ki je trd kakor podplat.

»Ali želite tudi kozarec piva k zrezku?« ga vpraša gostilničar.

»Potem, dragi moj. Najprej delo, potem šele užitek!«

Otroška.

Petletni Mirko sedi pred hišnimi vrati.

Pride gospod, ki ga vpraša:

»Ali je tvoja mama doma?«

»Je.«

Gospod pritisne na zvonec, pritisne dvakrat, trikrat. Čaka pet minut. Nič. Nihče ne odpre.

»Saj si vendar rekel, da je mama doma!« se začudi gospod.

»Saj je res, toda mi ne stanujemo tu.«

Poročno darilo.

Smolec se je oženil. Prijatelj Dreeta mu je pripravil posebno poročno darilo: za drag denar mu je kupil govorečo papigo.

Cez tri tedne se je Smolec vrnil s poročnega potovanja. Dreeta ga je obiskal:

»No, kaj je pa s papigo?«

»Najlepša hvala, Dreeta; ampak trda je bila kakor les.«

»Za božjo voljo, ali si jo pojedel? Saj je bila vendar govoreča papiga!«

»Nemogoče, Dreeta; nič ni povedala!«

Naše vrle gospodinje perejo perilo vedno le z Zlatorog-ovim milom ali pa z Zlatorog-ovim terpeninovim milom; volnene in svilene stvari pa z Zlatorog-ovimi luskami, ker dobro vedo, da ima obilna, gosta in nežna bela pena Zlatorog-ovih izdelkov izredno čistilno moč. Dobroto Zlatorog-ovih izdelkov naše pridne gospodinje poznajo in zato trdijo vseprek: »Le Zlatorog-milo da belo perilo!« Zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le Zlatorog-ovo milo!

Cena je merodajna za kakovost. — Zlasti vidimo to pri testeninah. Jajnine na primer so najdražje, zato pa je njih kakovost izredno odlična. To vedo naše gospodinje, a tudi vsi oni, ki jih uživajo.

KAKŠNI NAJ BODO STEZNIKI.

Pred tridesetimi leti so nosile ženske steznike, oklepe, v katerih so bile vsite palice iz železa ali pa iz ribje kosti. Umevno je, da so bili taki stezniki nerodni in nezdravi, zato so jih ženske polagoma opustile.

Dandanes, ko je moda ustvarila obleko, ki se prilega životu, so stopili zopet v ospredje stezniki, od katerih imamo različne vrste. Steznik, ki je idealen za vitko damo, ni primeren za korpulentno. Za delo, za sport, za dom, kjer se nosijo bolj ohlapne obleke, in za vitko linijo se priporoča ozek steznik iz gume. Stezniki iz blaga z gumastimi vškiki so pa primerni za močne dame, da jih stisnejo in izoblikujejo.

Vsaka žena mora danes računati z izdatki za frizerja, puder, nogavice,

rokavice in sploh za vse, kar jo napravi mikavno. Zato jo stroški za nabavo pasov, ki bi jo napravili čedno, ne smejo odvracati, da bi si jih ne nabavila.

**Že izgotovljeno . . .
Obleke in perilo**

sešijete hitro in brez truda na novem

PFAFF

šivalnem stroju z ravnim in
ZICK - ZACK
ubodom (razred 130).

Dobite ga lahko na ugodna mesečna odplačila pri veletvrcki

ING. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva 7
Telefon 26-87

Podružnice:

Kranj, Novo mesto, Celje, Miklošičeva cesta 2

PERJE

Kokošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano

Vzorec se pošilja brezplačno in franko

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon števil. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Krompir — za izpremembo malo drugače.

«...Saj imam še krompir!» si misli gospodinja, ko pre-mišlja, kakšno kosilo bi skuhalá. Pa napravi prazen krompir. Napravi ga k solati, k pečenki, k omakam, povsod. Samo časih ga za izpremembo zmečka ali pa pri-nese na mizo zabeljenega v koscih. Krompirjeva solata je že skoraj izjema. Pečen krompir je na mizi kvečjemu ob praznikih. Nadevanega krompirja, ki lahko služi za glavno jed, pa naše gospodinjé skoraj ne poznajo. Pa je vendar zelo okusen in tečen. Pripravimo ga takole: Zelo debele krompirje, ki nimajo dosti očes, pečemo v pečici tri četrt ure. Medtem napravimo iz dveh dek surovega masla, velike žlice moke, pol litra mleka, soli in popra gosto omako. Ko smo jo dobro prekuhall, jo odstavimo od ognja in primešamo še dve žlici gorčice. Nato odrežemo kos pečenega krompirja na konici in ga izvotlimo tako, da ostane le za pol prsta debela skorja. Potem se lotimo nadevanja. Na dno pride malo omake, na omako zmešano jajce in spet omaka. Vse potresemo z nastrganim sirom. Odprtino zadelamo s koščkom, ki smo ga prej odrežali. Tako nadevane krom-pirje denemo v pekač, pomazan z maslom, in pečemo še nekaj minut, da se jajce speče.

Tudi krompir s citronovo omako je pri nas skoraj neznan. Če ga prinesemo na mizo z zeleno solato, skoraj ni treba dodajati še mesa. Izberemo si nekaj drobnih krompirjev, jih skuhamo v oblicah in potem olupimo. Za omako vzemimo dve žlici moke, košček surovega masla in malo vode ter to kuhamo, da nekaj minut vre. Dodamo dva rumenjaka in malo citronovega soka, polo-žimo še krompirje v ponev in kuhamo še nekaj minut na ne prehudem ognju.

Če postanejo gumasti obroči trdi.

Gumastih obročev za kozarce, ki jih uporabljamo pri vkuhavanju, ni treba zametavati, če postanejo trdi. Spet bodo postali prožni, če jih bomo položili v mešanico dveh delov vode in enega dela amoniaka.

Plesen na siru.

Plesniv sir sicer ne izgubi svojega okusa, toda mar-sikdo ga ne mara jesti. Plesnivost pa preprečimo, če denemo pod poveznik za sir tudi košček sladkorja.

Preproge zopet kakor nove.

Tudi dobre preproge počasi obledé, zato jih vsak te-den odrgnimo s ščetjo, ki smo jo pomočili v kis. Tudi otiranje s surovim kislim zeljem se dobro obnese zlasti pri rdečih preprogah. Temne preproge lahko odrgnemo s kavnim odcedkom, da jim osvežimo barvo.

Nerabna mehka ščet.

Ščeti, ki so postale mehke, pomakajmo v mešanico iz polovice vode in polovice mleka. Potem pustimo, da se posuše. Če to več dni zapored ponavljamo, bodo kmalu spet trde.

Vprašanja in odgovori

Rada bi se omožila. Moje življenje je ena sama veriga trpljenja. Od mladih nog moram trdo delati. Gospodinjé me izkoriščajo, kolikor le morejo. Nikdar nisem prosta, zmerjana pa zelo pogosto. Nikjer ne dobim prijazne be-sede. Doslej sem imela kot kuharica 400 dinarjev na mesec, sedaj so mi pa znižali plačo na 300 dinarjev. Vsak dan je slabše in nič ne kaže, da bi se mi kdaj dobro godilo. Vsega sem že sita. Imam nekaj prihrankov in bi se rada omožila. Ali veste za kakšnega pridnega človeka, ki bi imel kaj denarja in ki bi se rad oženil. Stara sem 36 let itd. Če nobenega ne poznate, pa dajte oglas v »Ženo in dom«.

Ana P.

Odgovor. Če si sami ne morete poiskati moža, potem se obrnite na dnevniške, ki Vam bodo za majhen denar natisnili Vaš oglas. Ženitnih oglasov »Žena in dom« ne sprejema. Ne moremo prevzemati odgovornosti za za-kone, ki se sklepajo po inseratih. Zakon je vedno lo-terija. Še tako, če se dva že dalje časa poznata, pride do nesporazumov, kaj šele pri zakoncih, ki so se vzeli na hitro roko in morda samo zaradi denarja. Res je, da je dandanes za marsikatero gospodinjsko pomočnico zelo hudo. Res je pa tudi, da je morala marsikatera dru-žina skrčiti svoje izdatke. Kar poglejte, koliko so urad-nikom odtegnili. Koliko je uradniških žen, ki jim na

Nekoč je bilo treba tudi te tako drgniti

Kajti drugače ni bilo mogoče očistiti vrčev in kotlov, da bi se zopet svetili. Saj so bili napravljeni večinoma iz kositra ali tolčenega bakra, ki so se morali močno drgniti s pepelom ali peskom, da so postali zopet blesčeči. V tem oziru so gospodinjé danes na boljsem kot je bila njihova prednica na tej stari sliki. Ni se jim treba več toliko mučiti. Čistilno sredstvo VIM očisti brez truda, v najkrajšem času in prizanesljivo vso posodo v hiši.

Danes se vzame enostavno

VIM

čisti boljše in navadne predmete

meseč niti 10 dinarjev ne ostane, kaj šele 300 dinarjev. Saj mora večina teh uradniških žen sama opravljati vsa dela. Veliko jih je med njimi, ki prav tako trdo delajo in imajo prav tako skrbi in težave, pa vendar ne obupajo. Koliko pa je gospodinjskih pomočnic prav zaradi znižanja uradniških plač brez službe. Zato gre ena nesreča roko v roki z drugo. Če še niste organizirani, pristopite k svoji organizaciji. Le močna organizacija lahko doseže izboljšanje položaja gospodinjskih romočnic. Če se vam pa godi očitna krivica in če Vas kdo izkorišča, se poslužite svojih pravic. Z možnostjo pa si boste položaj najbrže poslabšali.

Otroci me ne marajo. Imam štiri sinove in dve hčeri. Vsi so že odrasli. Veliko sem imela skrbi z njimi, preden sem jih spravila do kruha. Mislila sem, da mi bodo na stara leta hvaležni za mojo ljubezen in za žrtve, ki sem jim jih doprinesla. Zdaj so me pa vsi zapustili in le tupatam me kdo obišče. Če jim potožim, da so me pustili samo, pa so vsi zofer mene. Kaj se tako godi vsem materam?

Marija L.

Odgovor. To je usoda vseh mater. Nobena mati ne sme računati na hvaležnost otrok. Ko otroci dorasejo, gredo svoja pota. Navadno pa ni tako hudo. Večina otrok ljubi svojo mater, kadar gredo od hiše, prav tako, kakor v otroških letih. Le časa nimajo, da bi se z nami materami ukvarjali. Vsak ima svoje delo in svoje skrbi. Dokler ste Vi zanje skrbeli in dokler so bili od Vas odvisni, so se vam seveda dobrikali. Zdaj pa ne utegnejo priti k vam, kadar bi hoteli. Kadar pa pridejo, jim nikar ne delajte očitkov. Verjemite mi, da vas imajo še vedno radi, toda pokazati tega ne znajo. Bodite z njimi prijazni, zanimajte se za njih težave in njih življenje, pa boste videli, da bodo spet vsi Vaši, kakor so bili nekoč.

Nimam sreče. Že dve leti iščem službe, pa je ne morem dobiti. Vse sem že poizkusila, pa vse zaman. Imam maturo na ženski realni gimnaziji, pa ne dobim primerne mesta. Državnih služb ni, v privatni službi pa sprejemajo, če sploh koga sprejmejo, samo strojepiske iz nižjih trgovskih tečajev, ker so to cenejše moči. Ali mi morete Vi preskrbeti kakšno službo?

L. Ž.

Odgovor. Kjerkoli je bilo kakšno mesto prazno, smo ga že zdavnaj zasedli s katero naših naročnic. Zdaj so pa že taki časi, da se nas že vsi boje, kadar izprašujemo in interveniramo za službo. O tem smo v »Ženi in domu«² že večkrat pisali. Pač pa vam svetujemo, da se učite jezikov, stenografije, strojepisja, knjigovodstva in še drugih trgovskih ved. S samo maturo brez trgovskega znanja boste težko dobili službo. Danes ta dan doseže uspehe le tisti, ki veliko zna, ki prime za vsako delo in ki z delom dokaže svojo sposobnost.

Šef me nadleguje. Pri nekem podjetju sem uslužbena že četrto leto. Imam dobro plačo in bi podobne službe zdaj v teh časih ne mogla dobiti. Čez nekaj mesecev se poročim in bi rada ostala tudi za naprej še v službi, ker ima moj zaročenec premajhne dohodke, da bi mogla samo z njegovo plačo izhajati. Moj šef, ki je drugače dober človek, me pa dan za dnem nadleguje z ljubezenskimi ponudbami, čeprav ima zelo lepo ženo. Ne vem, kaj naj storim, da me ne bo več nadlegoval. Če povem svojemu zaročencu, mu bo seveda takoj povedal to vsiljevanje, toda jaz bom ob službo. Ali mi morete svetovati, kaj naj storim?

Odgovor. V takih rečeh je težko svetovati. Mislim, da bi bilo najbolje, če predočite svojemu šefu na primeren način njegovo ravnanje. Opozorite ga, da ima vendar lepo ženo, pa da naj pomisli, kaj ti ona rekla, ko bi to vedela, in da ni lepo, če zahteva od svoje uslužbenke poleg dela tudi še njeno čast. Ker je dober človek, kakor pravite, bo morda uvidel, da ne ravna prav, in Vas bo pustil pri miru. Če pa to ne bo zaleгло, mu zagrozite, da boste povedali svojemu zaročencu, ki bo znal braniti Vašo čast.

Kristina Z. Na tem mestu vam na Vaša vprašanja ne morem odgovoriti. Rada vam pa odgovorim v pismu, če mi sporočite svoj naslov.

Kaj mi svetujete? Nikar mi ne zamerite, da se na Vas anonimno obračam za svet. Neizkušena sem, pa nimam nikogar, s komer bi se pogovorila. Mame se pa ne upam vprašati. Stara sem sedemnajst let in imam fanta, ki me ima zelo, zelo rad. On je pet let starejši od mene in bi se rad poročil. Jaz bi zanj vse storila, kar bi hotel, tako ga imam rada. Tudi poročila bi se z njim, čeprav ne vem, kako bova potem živela, ko še prav nič ne zasluživa.

Odgovor. Da, da, vse mlade deklice bi se rade čimprej omožile. Tudi jaz sem se hotela, pa sem morala le

še tri leta počakati. Takšno čakanje je kar dobro zdravilo. Ljubezen, ki hitro zagori, se kaj rada prav hitro ohladi. Zato kar lepo še počakajte, da pride Vaš bodoči »mož«² do kruha. Sicer vam bo pa mama najbolje svetovala. Kar zaupajte se ji. Boste videli, da ne bo prav nič huda. Še rajši vas bo imela. Če je Vaš fant resen in pošten, ga bo prav gotovo rada imela. In če se vajina ljubezen v dveh ali treh letih ne ohladi, se pa v božjem imenu vzemita.

Še ena taka. Ne vem, kaj je z menoj. Vedno sem nesrečno zaljubljena. Tistih, ki hodijo za menoj in se mi ponujajo, ne maram. Tisti, ki bi ga jaz rada imela, se pa norčuje iz mene. Tako sem bila v nekaj mesecih že trikrat silno nesrečna.

Odgovor. To so težki problemi. To je težje kakor vsaka matematična naloga. To je še veliko hušje, kakor če prinesete domov dva, tri cveke. Nesrečna ljubezen je zares huda reč. Kako to grize in boli. In »za bolezen, so zdravila, za ljubezen jih pa ni.«² poje narodna pesem. Kar potolažite se! Vse mlade deklice so nesrečno zaljubljene. Toda vse mine, in tudi Vaše vroče petošolske ljubezni bo prej ali slej konec. Le pazite, da se pri tem ne opečete!

Slabi živci. Vedno sem slabo razpoložena. Le redkokdaj sem dobre volje. Vsa družina trpi zaradi moje razdražljivosti. Pa si ne morem pomagati. Vsaka reč me takoj razdraži itd.

Odgovor. Zaupajte se zdravniku, specialistu za živčne bolezni, drugega vam ne morem svetovati, pa vas bo v kratkem času pozdravil. Vse bo še dobro in tudi za vas bo še lepo, ko se pozdravite. To vam iskreno želim.

Ali sem pravilno ravnala? Vašega vprašanja ne bomo objavili. Vaše postopanje pa prav gotovo ni bilo pravilno. Tako ne smete zavrniti resnega človeka, čeprav ni izobražen. Imel je dobro voljo in če ni po poklicu tisto, kar vi želite, to še ni nobena pregreha. Želim vam le, da bi se svojega dejanja ne kesali.

Dota. Od brata imam dobiti doto, ki bi jo moral izplačati že leta 1932. Kot kmetovalec je pa pod zaščito. Zdaj bi doto nujno potrebovala. Ali je tudi dedščina pod zaščito?

Rezika O.

Odgovor. Če je bil Vaš brat obvezan, da vam izplača doto pred 20. IV. 1932, ga lahko s tožbo prisilite, da vam jo izplača. Po tem dnevu pa spadajo tudi dedščine pod zaščito. Najbolje je, če se z bratom lepo pogovorita, da vam brez tožbe izplača Vaš delež.

Potni list. Imam hčerko, ki bi jo rada poslala v Avstrijo, da se priučni nemškemu jeziku. Ali mora imeti za to potni list in koliko stane, ali pa gre lahko s planinsko legitimacijo oziroma s propustnico obmejnega komisariata.

Francka R.

Odgovor. Z legitimacijo Planinskega društva ali s propustnico se sme samo v obmejno cono in samo za kratek čas. Hčerki morate preskrbeti potni list, ki ga dobite pri sreskem načelstvu. Kolek in vse drugo stane okrog Din 125.—, vizum za enkratno potovanje pa Din 80.—. Zaradi vizuma se obrnite na avstrijski konzulat. Če bo Vaša hčerka obiskovala v Avstriji kakšno šolo, vam morda stroške za vizum znižajo.

Gospa Lenka B. Obrnite se na Kmetijsko družbo v Ljubljani, kjer boste dobili potrebno pojasnilo.

Gospa M. S. Sramežljivost pred zdravnikom je neumestna. Sicer pa imamo tudi za te boleznih ženske zdravnice. V vsakem telefonskem imeniku dobite naslove specialistk. Vaša bolezen je ozdravljiva, če se takoj izročite zdravniški oskrbi.

Kaj je lepo? Lepo je, če ljube bralke naročnino za »Ženo in dom«² redno plačujejo in če ni treba nobene naročnice nikdar opominjati za plačilo zaostanka.

Kaj je hudo? Hudo je, če mora upravnica nekaterim naročnicam po šestkrat pisati, naj plačajo zaostanek naročnine, pa ne dobi ne denarja, ne odgovora.

Trgovska pomočnica, vajena vsega dela, bi rada premenila službo. Ponudbe na upravo.

Izobražena kuharica-oskrbnica dobi službo v Celju. Ponudbe na upravo.

Poročile so se naročnice:

gospodična Anka Guštinova z gospodom dr. Avgustom Korbarjem iz Ljubljane; gospodična Milena Klinecova z gospodom Vekoslavom Knafelcem iz Maribora; gospodična Jana Mrakova z gospodom Vincom Kraljem iz Juršincev in gospodična Ivi Stroh-sackova z gospodom Oskarjem Felicijanom iz Ljubljane. — Iskreno čestitamo!

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 12 DECEMBER 1935 LETO VI.

DRAGE NAROČNICE IN BRALKE

TO POT PA POTREBUJE NASVETA UPRAVNICA. ZAKAJ BI SE ONA ENKRAT NE OBRNILA DO PRIJAZNIH NAROČNIC IN BRALK IN JIH PROSILA ZA NASVET. SAJ JIH JE MED TOLIKO TISOČI NAROČNIC VENDAR VELIKO, KI ZNAJO DOBRO IN PAMETNO SVETOVATI.

ŠESTO LETO ŽE NADZORUJE REDNO POŠILJANJE LISTA IN KNJIG. SKRBNOST PAZI NA TO, DA GRE VSE V LEPEM REDU IN DA NI PRITOŽB. TO DELO ZAHTEVA VELIKO PAZLJIVOSTI. VENDAR JI NADZORSTVO ODPRAVE LISTA IN VODSTVO KARTOTEKE NE DELA NOBENIH PREGLAVIC.

NJENO MLADO ŽIVLJENJE JI PA GRENJIJO NAROČNICE, KI POZABLJAJO NA REDNO PLAČEVANJE NAROČNINE. TU JI PA VSA NJENA SKRBNOST, VESTNOST IN MARLJIVOST PRAV NIČ NE POMAGAJO.

NJENA DOLŽNOST JE, DA SKRBI ZA REDNO VPLAČEVANJE NAROČNIN. SAJ SE MORAJO Z NAROČNINAMI REDNO VSAK MESECPLAČATI TISK, PAPIR, HONORARJI, PLAČE, DELAVKE IN DRUGO.

DA OPOZORI ZAMUDNICE NA PLAČILO NAROČNINE, JIM POŠLJE OD MARCA MESECA DALJE VSAK MESEC PRIJAZEN OPOMIN. ČE KATERA VSE LETO NE PLAČA, DOBI MED LETOM DEVET OPOMINOV. TI OPOMINI ZAHTEVAJO MNOGO DELA IN STANEJO MNOGO DENARJA. IN ČE JIM TE STROŠKE ZARAČUNIMO, JE PA TAKOJ OGENJ V STREHI. KER SO SE NEKATERE PRITOŽILE ZARADI TEGA OPOMINJANJA. JE OPUSTILA ZA NEKAJ ČASA POŠILJANJE OPOMINOV. SEVEDA SE JE MEDTEM NABRALO VEČ OBROKOV, PA SO BILE POTEM SPET HUDE, ČEŠ, ZAKAJ JIH NISMO OPOMNILI NA PLAČILO NAROČNINE, ZDAJ SE JE PA TOLIKO NABRALO, DA NE MOREJO PLAČATI. NEKAJ JE PA SEVEDA TUDI TAKIH, KI NA OPOMINE SPLOH NE ODGOVORE NITI NE PLAČAJO. DRUGE SPET SO SE PRITOŽILE, ČEŠ, ZAKAJ JIH V LISTU OPOMINJAMO. POTEM SMO NA OVITEK ZAPISALI, DO KDAJ JE LIST PLAČAN. IN SPET JE BIL VIHAR. IN KAKO NEKATERE PIŠEJO!

POLEG TEGA SO POŠTNI PREDPISI ZA OPOMINJANJE POOSTRENI IN S TEM SE STROŠKI ZA OPOMINJANJE SILNO POVEČAJO.

ZDAJ VAS PA VSE SKUPAJ LEPO PROSIMO, SVETUJTE NAM, KAJ NAJ STORIMO, DA PRENEHA POZABLJIVOST NEKATERIH NAROČNIC.

PRI TEM UPOŠTEVAJTE ŠESTLETNE IZKUŠNJE NAŠE UPRAVNICE, KI SO:

1. VLJUDNI OPOMINI NIČ NE ZALEŽEJO. ŠKODA ZA DELO IN DENAR.
2. OSTRI OPOMINI SICER POMAGAJO, TODA NAPRAVIJO VELIKO RAZBURJENJA.
3. ČE NE OPOMINJAMO, SE NEKATERE SPET PRITOŽIJO, ČEŠ, ZAKAJ JIH NISMO OPOMNILI.

4. ČE ZAPIŠEMO NA OVITKU, DO KDAJ JE NAROČNINA PLAČANA, KAKOR JE TO POVSOD DRUGJE OBIČAJ, JIH JE SPET NEKAJ, KI SO STRAŠNO UŽALJENE, ČEŠ, ALI MORA VSAK VEDETI, DA NAM DOLGUJEJO NAROČNINO.

5. ČE JIM PA LIST USTAVIMO, KAR JE EDINO PRAVILNO, SO PA SPET HUDE IN PRAVIJO: »ALI SE BOJITE ZA TISTE BORE SOLDE?«

ZDAJ SO DOBILE VSEH LETOŠNJIH 12 ŠTEVILK. TISTE, ZARADI KATERIH MORAMO PROSITI NASVETA, NAJ POMISLIJO, KAJ BI BILO, AKO BI BILO VELIKO NEREDNO PLAČUJOČIH NAROČNIC. POMISLIJO NAJ, KAKO PRIDEJO REDOLJUBNE NAROČNICE DO TEGA, DA PORABIMO TA PROSTOR ZA REČI, KI SE JIH PRAV NIČ NE TIČEJO. IN ČE NAM HOČEJO POMAGATI, MORAJO ZDAJ RAZMIŠLJATI, KAJ BI ONE STORILE. AKO BI BILE PRI NAS NAMEŠČENE KOT UPRAVNICE. SEVEDA BODO TO ŽE IZ PRIJAZNOSTI RADE STORILE. TODA ČEMU VSE TO? ČE ONE LAHKO MESEC ZA MESECEM REDNO ODŠTEJEJO TISTIH 10 DINARJEV, ZAKAJ BI TEGA TUDI DRUGE NE STORILE! SAJ VENDAR VSAKA GOSPODINJA VELIKO LAŽJE UTRPI PO 10 DINARJEV NA MESEC KAKOR PA KONEC LETA DIN 105.—.

PROSIMO VAS, PREMISLITE MALO, KAKO BI SE DALO UREDITI REDNO PLAČEVANJE NAROČNIN BREZ ZAMUD IN BREZ ZAMER. TISTE NAROČNICE PA, KI IMATE ŠE KAJ ZAOSTANKA, PREMISLITE MALO, KOLIKO JE DELA IN STROŠKOV Z OPOMINI, IN NAKAŽITE TA ZAOSTANEK ALI PA PIŠITE DOPISNICO, ZAKAJ NE MORETE TEGA TAKOJ STORITI.

VSEM, KI SE BODO ODZVALE TEJ PROŠNJI, PA ŽE ZDAJ ISKRENA HVALA! ŠE POSEBNA ZAHVALA TISTIM, KI REDNO PLAČUJEJO SVOJO NAROČNINO.

»ŽENA IN DOM«.

NAPIS NA TLEH

SELMA LAGERLÖF

rešuštnici so povedali njeno obsodbo. Vedela je, da bo morala umreti. Tisti, ki so jo zalotili pri grehu, so jo privlekli v tempelj, jo postavili pred duhovne in pismouke, in ti so oznanili, da bo po Mojzesovem zakonu kamenjana.

Prešuštnica je bila žalostno, bedno bitje. Pred svojimi sodniki je stala v strganih oblačilih. Njen obraz je bil od suvanja in pretepanja ves zabrekel in od strahu je bila že zdaj napol mrtva. Prav nič se ni poskušala braniti, kakor bi bila onemela. Upirala se ni niti tedaj, ko so jo možje, ki so jo bili privedli v svetišče, začeli iznova suvati in jo vleči proti kraju, ki je bil zanjo določen zdaj, ko je bila obsodba že izrečena.

Toda kakor je bila videti pobita, vendar je v njeni notranjosti vse kipel od jeze in sovraštva. Prav nič kesanja ni čutila. Njen mož je bil trd, tepel jo je, mučiti se je morala ter garati in nikoli ji ni privoščil prijazne besede. Ni mu bila dolžna zvestobe. Žene iz njene četrti, ki so vedele, kako se ji godi, so se zmeraj čudile, da je ostala doslej potrpežljiva in ponižna, da nikoli ni poskušala poplačati hudega s hudim.

Iznenada pa je kriknila kakor ranjena zver in se poskusila iztrgati. Zavedela se je, kam jo ženejo.

Že v otroških letih je slišala, da je v jeruzalemskem templju kraj groze, ki ga nihče ne obišče sam od sebe. Čula je, da je to tesno, štirioglato dvorišče s črnimi ploščami na tleh, obdano z zidom iz mogočnih klesanih skal. Tega kraja še nikoli ni videla na lastne oči, zdaj pa, ko so se odprla druga vrata in je iznenada zagledala pred seboj kup sivo belega kamenja, je vedela, kam so jo prignali.

Toda kaj je pomagalo, če je kričala in se branila z rokami in nogami! Možje so jo sunili skozi vrata, potem pa so jo izpustili, da je omahnila na tla. Splazila se je v kot in tam je obležala brez moči, kakor živa nesreča, upirala oči srepro v kamenje, kakor bi prihajala vsa groza iz njega.

Toda čeprav je bila tako prestrašena, sta vendar še zmeraj besnela jeza in sovraštvo v njenem srcu, in to jo je oviralo, da bi bila spoznala svoj greh. Če bi bila mogla govoriti, se ne bi bila opravičevala, ne bi bila milo prosila usmiljenja, ne, pobesnelim možem bi bila zakričala, da so se oni bolj pregrešili nad njo kakor ona nad njimi, in da jih bo Bog Izraelski kaznoval, če ji bodo vzeli življenje. Zdaj ni mogla misliti na nič drugega kakor na kamenje in zato ni vedela, odkod je prišel mož, ki je iznenada stal pred kupom. Ali je bil že tam, ko

je prišla, ali pa je bil eden izmed radovednih z velikega tempeljskega dvorišča, ki ji je bil sledil sem?

Zakaj se je postavil med njo in kamenje? Kaj je iskal tu? Ali bo on tisti, ki bo začel?

Bil je visok, vitek mož v dolgi črni suknji in s črnim plaščem. Lasje so mu padali v gladkih kodrih čez ramena. V obraz je bil lep, toda okoli oči in ust so se videle številne gube trpljenja. Vedela je, da ga ni še nikoli videla. »Saj se nad teboj nisem nič pregrešila,« si je mislila. »Zakaj me hočeš ti soditi?«

Drugi pa — njen oče, mož, brat in možje iz četrti, ki so jo bili privedli sem in bi jo bili morali zdaj ubiti — so za trenutek obstali. Cela kopica mož, ki so se mudili navadno čez dan v templju, da so molili ali pa se poglabljali v svete pogovore, je prišla z njimi na mračno dvorišče, in eden izmed njih je velel, naj se usmrtimev še malo odloži.

Tedaj je zaslišala prešuštnica hlastno šepetanje med množico za seboj. Razločila je nekaj kakor: »Preizkusimo ga! On je prerok iz Nazareta. Izrabimo priložnost! Poslušajmo, ali se bo upal upirati Mojzesovemu zakonu!«

Potem je žena videla, kako sta dva pismouka, dva starca z belo brado in s kožuhovino obšitim plaščem, stopila k črno oblečenemu tujcu in se priklonila pred njim:

»Učenik,« je dejal eden izmed njiju, »to ženo so zalotili pri prešuštvovanju. Mojzesov zakon ukazuje, da jo je treba kamenjati. Kaj praviš ti?«

Tedaj je dvignil on, ki so ga pozdravili kot učenika, svoje goste trepalnice, pogledal oba povpraševalca, očeta, moža, brata, može iz mesta, ki so ji sledili v tempelj, pismouke, farizeje in vse tiste, ki so bili iz templja in so imeli tu opravka.

Ko je učenik objel s svojim pogledom vse te obraze, se je sklonil k tлом in zapisal nekaj s prstom na tla, kakor se mu ne bi bilo zdelo vredno odgovoriti. Toda oba pismouka sta ga silila, naj odgovori. Zato se je zravnaval in jima rekel:

»Kdor izmed vas je brez greha, naj vrže prvi kamen nanjo!«

Kopica mož, ki so to slišali, je odgovorila z glasnim smehom. Kakšen odgovor je bil to? Če bi moralo postati to pravilo, vendar nobenega zločinca ne bi doletela kazen!

Prešuštnica je hitro zastokala. Čeprav je bila prepričana, da jo čaka smrt, je vendar upala, da bo tujec nekaj rekel, kar jo bo morda rešilo. Zdaj ga je razumela, da je vsako upanje zaman, povesila je glavo in zlezla v dve gube.

Čakala je, kdaj se bo usula kamenita toča, tisti pa, ki bi jo morali kaznovati, so vrgli svoje plašče stran in si zavihali rokave. Tujec je ostal tam, kjer je bil, toda zdelo se je, da se nič več ne briga za vse to, kar se bo zgodilo. Spet se je sklonil in začel pisati po črnih tleh.

Prvi, ki je stopil h kupu kamenja, je bil pravi oče prešuštnice, saj je vendar zrasla iz njegovega rodu in je zaradi tega on najhuje občutil njeno sramoto. Sklonil se je, da bi pobral kamen, tedaj pa je njegov pogled obstal na tleh. In tam je videl zapisano, morda ne s črkami, a v zlic temu razločno in razumljivo, odkrito in jasno, da je zagrešil pred mnogimi leti strašen umor, ki ga doslej še niso odkrili.

Ob tem pogledu se je oče zgrozil in planil nazaj. V brezumni naglici ni pobral niti plašča, ki ga je bil prej položil stran, ampak je zbežal od onod.

Tedaj je priskočil brat, da bi popravil nerazumljivo omahljivost očetovo, o kateri je mislil, da je le slabost starega moža za otroka. Toda ko se je sklonil, da bi pobral kamen in ga zagnal v sestro, ki ga je onečastila, je tudi on pogledal na tla.

In tam je videl napisano, morda ne s črkami, a vendar razločno in razumljivo, da je nekoč v mladeniški objestnosti oskrnil tempelj, in to bi ga stalo vse državljske pravice v Izraelu, če bi se zvedelo.

Tedaj se je zgrozil. Z nogami je stopil na napis, da bi ga zbrisal, toda svetil se je kakor ogenj. In tedaj je tudi on planil v beg in suval stran vse tiste, ki so mu hoteli zastaviti pot.

Prešuštnica je zlezla nekoliko bliže iz svojega kota. V zmedenih šopih so ji viseli lasje čez čelo. Vrgla jih je nazaj. Naravnala je svojo raztrgano obleko.

Zdaj je stopil njen mož v ospredje. Neizmerno jezen zaradi slabosti očeta in brata se je sklonil nad kamenje. Telo mu je kar gorelo od maščevalnosti. Ni si mogel misliti večje naslade, kakor bo tista, ki jo bo občutil, ko bo ženo ubil. Tedaj pa je zagledal na tleh napis, ali pa so bila samo znamenja. Toda pripovedovala so mu o zaroti proti rimskemu prokuratorju, v katero je bil zapleten in ki bi ga spravila na križ, če bi bila prezgodaj odkrita.

Dvignil se je, in ker je bil pameten mož, je napravil sočuten obraz, zamrmral nekaj, kakor da je tudi on noče soditi, in šel svojo pot.

Ko se je to zgodilo, sta postala pismouka, ki sta prej govorila z učenikom, od presenečenja in groze vsa zmedena in se približala, ne da bi pograbila vsak svoj kamen, ampak da bi dognala, kaj le je moral neznanec napisati na tla, da je tako mogočno učinkovalo.

Eden izmed obeh mož je zagledal napisano, da je nekoč skrivaj premaknil mejnike med svojo in sosedovo njivo, drugi pa, da si je prilastil velik del premoženja, ki ga je upravljal za svojega varovanca.

Oba sta se spoštljivo priklonila pred učeni-

kom, resno sta se jima nagubila obraza, kakor bi bila hudo ganjena, in dostojanstveno odšla.

Ko pa so šli možje, ki so bili med njenimi sodniki, tako svojo pot, se je prešuštnica dvignila, da je klečala. Nov pogum jo je vso prevzel. Samo temno je doumela, kako se je vse to zgodilo, toda razumela je, da bo rešena, da, da je že rešena. Prekipevajoča slast po življenju jo je vso prevzela. Po vsem telesu je začutila čudno drgetanje. Sami sebi ni mogla verjeti, toda res jo je prijelo, kakor bi bila hotela plesati.

Toda ni bila še čisto iz nevarnosti, kajti zdaj so se pognali vsi drugi, ki so še ostali, proti neznanecu, da bi izvršili obsodbo. Toda drug za drugim so se umaknili, ko so pogledali na tla. Potem so zbežali z dvorišča, vsi drhteči in prsteno bleđi, s plašno stran obrnjenim pogledom in ukrivljenimi hrbti.

Ko ni bilo nikogar več izmed njih, je prešuštnica vstala. V očeh je imela življenje in njena prej upadla lica so začela rdeti. Še je bila mirna, toda v njej ni prekipevalo samo veselje, da se je rešila. Videla je tudi svoje sovražnike vse preplašene in ponižane, vsa pijana je bila od sladkosti maščevanja. Hotela je plesati, plesati na tem prekletem kraju, plesati pred temi kamni, ki bi jo bili morali zaradi pravice zdrobiti. Ni še začela plesati, toda že se je postavila kakor plesalka in se na glas zasmejala v svoji opojenosti.

Tedaj je vstal tuji učenik in jo pogledal.

»Kje so drugi?« je vprašal. »Ali te ni nihče sodil?«

»Gospod, nihče,« je odvrnila. In pri tem se ji je zdelo, da ne more več zadrževati svojega veselja in da mora zaplesati. Toda učenik jo je še zmeraj gledal.

Videl je nebrzdano živalsko veselje, ki jo je bilo vso prevzelo. Videl je, da se prav nič ne kesa svojega greha. Videl je, da vse v njej kipi od sovraštva, maščevalnosti in mesenega poželenja.

Ona je vedela, da je on vse to videl, in njeno hrepenenje po plesu je izginilo. Ustrašila se je tega moža, ki jo je bil rešil. Videla je, kako ga ožarja nebeška svetloba in hudo se je bala. Misli je, da je zdaj on na vrsti, da ji bo sodil.

Toda sredi strahu je slišala, kako je rekel: »Tudi jaz ti ne bom sodil. Pojdi in ne greši več!«

Ko pa je izrekel nad ženo te besede milosti in ljubezni, se je zgodil v njeni duši velik čudež. Drobna iskra je vztlela, medel odsvit večne lepote. In počasi je zrasla po mnogih dneh strahu in bolečin. In žena je časih zaželela, da bi ugasnila, ker ni bila prava posoda za takega gosta. Toda iskra ni mogla umreti, vpisala ji je neizbrisno v srce o grozi greha in lepoti pravice, dokler ni svetost presvetlila ubogega zemeljskega otroka, ki je bil zašel na krivo pot. (Prevedel B. Rihteršič.)

J. Carter:

aterina ljubezen

Gospa Brigita Sidneyeva se je oblekla. Še nakit! Vzela je iz predala ovratnico iz mlečno belih, lesketajočih se biserov, ljubezljivo jo je pobožala s pogledom in si jo nadela.

»Še en pogled v ogledalo! Gospa Sidneyeva se je za ta dan res praznično oblekla. Saj bo danes privedel njen sin prvič svojo mlado nevesto v hišo! Če je le dobro izbiral...»

Tudi hči s svojim možem je prišla. Gospa Sidneyeva se je v mislih nasmehnila. Mož in otroci bodo najbrž prinesli kakšna darila, da jo bodo malo razveselili. Res, kar razvajajo jo. O, če bi bilo zmerom tako...

Pol ure nato so že sedeli pri mizi. Joana, Bretova nevesta, je bila vsem že na prvi pogled všeč. Veselo, prirodno dekle, ki je bilo nedvomno zelo zaljubljeno v domačega sina.

»Kako so lepi ti biseri,« je Joana z občudovanjem šepnila Bretu.

»Mamica, ali slišiš?« je dejal sin. »Joana občuduje tvoje bisere...«

»Prav za prav jih ne bi smela nositi,« je vzkliknila gospa Sidneyeva. »Ženska v mojih letih...«

Vsi so mislili, da morajo vneto oporekati. »Nehajte, otroci, saj ni nič,« je nadaljevala gospa in ljubeče pogledala svojega moža. Tudi starost ima svojo lepoto in star človek je prav tako lahko srečen. Ti veš, da sem danes srečnejša, kakor sem bila pred petindvajsetimi leti.«

Vsi so umolknili. Menda so vedeli, kaj se skriva za temi besedami. — Gospa Sidneyeva se je vrnila k biserom. »Oče nekoč ni maral, da bi jih nosila... Ponarejeni so namreč.«

»Ponarejeni?« je presenečeno ponovila mlada nevesta. »Toda mati ima te ponarejene bisere zelo rada,« je odvrnil Bret.

Pogovor se je spet obrnil drugam. Samo Joana ni mogla odtrgati svojih misli od biserov. Toda njena radovednost je bila kmalu potešena. Gospa Sidneyeva, ki se ji je Joana že v prvem trenutku priljubila, je hotela nevesto svojega sina natančneje spoznati. Povabila jo je, naj si z njo ogleda vrt. In tam, med cvetjem, ki je šele pred nekaj dnevi odprlo svoje popke, sta imeli obe ženi dovolj priložnosti, da sta se pogovorili.

»Morda se ti je zdelo čudno, otrok moj, da sem govorila tako o starosti,« je dejala gospa Sidneyeva. »Toda če doživi človek vse to, kar sem morala jaz doživeti... mora govoriti tako... S svojim prvim možem sem bila takrat v Montecarlu. Bretov oče je namreč moj drugi mož. Že prej sem se poročila. Bila sem mlada, neizkušena, navezana sama nase in sem žal slabo izbirala. Moj prvi zakon se je končal zelo žalostno...»

Lina je bila šele v četrtem letu, ko sva odpotovala v Montecarlo. Moj mož je bil strasten igralec. Najin denar je kopnel od dne do dne bolj, toda mož se ni mogel odtrgati od zelene mize. In nekega večera, ko sem ga za stonj rotla, naj pomisli, da imava otroka, ki ga bova morala vzgojiti, me je v jezi pustil in odhitel spet v igralnico. Kaj se je potem zgodilo, tega nisem mogla nikoli prav zvedeti. Očitno je hotel za vsako ceno dobiti nazaj denar, ki ga je bil izgubil. Strašno se je moral razvneti. Mrtvega so prinesli v najino stanovanje...

kap ga je zadela... In nesreča ni prišla sama. Komaj sem ukrenila najpotrebnejše, kolikor sem v zmedenosti sploh mogla, že je prišla še druga Jobova novica: dobila sem brzojavko, da je moja Lina nevarno zbolela.«

Mlada nevesta je prestrašeno strmela v gospo Sidneyevo. Ta pa jo je pobožala po rokah in ji tiho rekla: »Pomiri se, moj otrok. Saj si videla, da je Lina še živa, da je ozdravela... Toda koliko sem morala dotlej prestat!

Kaj naj bi preudarjala! Odpotovati bi bila morala, hitro odpotovati, pa sem bila brez franka v žepu! Moj nesrečni mož je vse zaigral... Nakit! Spomnila sem se ga. Prodala ga bom in sicer takoj... Čez dobro uro gre vlak. Če ga zamudim, bom morala do jutra čakati, sem si mislila. Vsak trenutek bi me lahko za zmerom ločil od otroka.

V Montecarlu so ljudje, ki kupujejo nakit tudi ob tako poznih urah. Vrtar, ki sem se mu smilila, mi je povedal, naj se obrnem na nekega gospoda Morettija, ki je že pogosto sklenil hitre kupčije z obupanimi igralci.

Med nakitom sem poiskala dragoceno zapetnico. Prepričana sem bila, da bom dobila zanjo toliko, da bom lahko plačala račun v hotelu in si kupila vozni listek do doma. Z začudenjem pa sem potem videla, da bo denarja dosti premalo. Ko sem se potem vrnila iz stanovanja, kamor sem šla še po svoje bisere, je bil gospod Moretti že v igralnici. Nič drugega mi ni ostalo, kakor da ga tam poiščem.

»Gospod Moretti, žal se moram ločiti tudi od svojih biserov,« sem mu rekla in mu ponudila ovratnico kolikor mogoče neopazno. Ozrl se je, da bi videl, ali naju nihče ne opazuje, potem pa je pogledal bisere... in zmajal z glavo.

»Niso pravi,« je dejal in mi jih vrnil, ne da bi bil še kaj rekel.

Mislila sem, da se vdirajo tla pod mano. To je bilo vendar nemogoče! Biseri — poročno darilo mojega moža — ponarejeni! Zmedeno sem strmela v male, lesketajoče se kroglice v mojih rokah. Šele takrat mi je prišlo na misel: v strašnih zadregah zadnjih dni me ni nikoli prosil, naj žrtvujem še bisere. Takrat sem mislila, da je molčal iz obzirnosti... zdaj sem videla vse v drugi luči.

Obupana sem omahnila na stol pri mizi in poskusila zbrati svoje misli. Toda videla sem samo otroka pred seboj. Klical me je, jaz pa sem bila ločena od njega. Za zmerom morda, ker mi je zdaj manjkalo nekaj stotakov. In povsod, kamorkoli sem pogledala, sam denar. Igralne znamke, bankovci, zlati... Takrat je kraljevalo v igralnicah še zlato. Lesketajoče se zlato so grabile tu ravnodušne, tam pohlepne roke...

Zraven mene je sedel neznan gospod. Igranje ga je moralo dolgočasiti. Čisto mehnično je položil časih svoj vložek na mizo. — In dobival je. Dobival, da se je nabrala prava grmada bankovcev pred njim! Z lačnimi očmi sem sedela zraven njega. Morda bo moj otrok umrl, jaz pa ne bom mogla priti do njega...

Od bolečine sem morala biti vsa iz sebe. Po razburjenju zadnjih dni je bilo morda odpustljivo to, kar sem storila. — Kajti moja roka je segla po bankovcih, iznenada jih je držala velik šop. Hotela sem vstati...

toda že sta stopila dva gospoda iz ozadja... Nisem mogla zbežati.

„Oprostite! Za damo sem igral in zdi se mi, da sta se gospoda zmotila,“ je dejal resno gospod zraven mene. Kakor skozi meglo sem slišala te besede. Detektiva sta se začela opravičevati in sta se umaknila. Skozi solze, ki so me obliše, sem pogledala svojega soseda.

„Pojdite, madame,“ mi je rekel in stlačil priigrani denar v žepe. Prijel me je pod roko in me odvedel iz dvorane.

Prosil me je, naj se pomirim, jaz pa sem mu med solzami poskusila z nekaj besedami opisati svojo nesrečo in se opravičiti za svoj korak, ki sem ga storila iz obupa.

„Pokažite mi bisere,“ mi je rekel. „Tudi jaz se nekoliko razumem nanje. Morda se je pa Moretti zmotil.“

Takrat nisem niti pomislila, zakaj je to rekel.

„Biseri so vendar pravi in še nenavadno lepi,“ je vzkliknil, ko sem mu pokazala ovratnico. „Če vam je prav, vam nanje posodim toliko, da se boste lahko od-

peljali. Odločiti se morate pa hitro, kajti vlak se čez pol ure odpelje.“

Gospa Sidneyeva se je izgubila v svojih mislih in je dolgo molčala.

„Biseri so bili torej pravi. Gospod Moretti ni dobro pogledal,“ je rekla Joana.

„Moretti je prav dobro pogledal. Biseri so bili navadna imitacija. Toda moj drugi mož — Bretov oče je bil namreč moj sosed, ki sem ga na tako čuden način spoznala — se je takrat bal, da ne bi marala vzeti denarja od njega... po strašnem dogodku, ko bi bila iz obupa in hrepenenja po svojem bolnem otroku kmalu postala zločinka. — Dolgo let mi ni povedal, da so bili biseri ponarejeni in mi jih je skrivaj nadomestil s pravimi. Bret je bil že v dvanajstem letu, ko sem na posled zvedela resnico.“

Joana se skoraj ni upala govoriti, tako jo je prevzela ta zgodba. Gospa Sidneyeva pa je končala:

„In ponarejeni biseri so se mi tako priljubili, da jih nosim še zdaj. Prave sem podarila Lini, ko se je poročila...“

Izumljiv ovčjerejec je nadomestil ovčicam mater, ki jim je poginila

POT DOMOV

To pismo ga je iznova pretreslo. Bilo je kratko, stvarno in obvladano.

A k tej otroški pisavi je spadala rjava kuštrava glavica, vrsta drobnih belih zobkov, ki so se zagrizli v spodnjo ustnico, tanke, bele nosnice, ki so od razburjenja drhtele, in dvoje velikih rjavih oči, ki so prestrašeno razglabljale...

Videl jo je, kako sedi za mizo — kakor poprej dan za dnem, ko mu je pomagala pri delu — videl jo je, kako je pisala to pismo, te stavke:

»...Naposed bo tudi ta razgovor — čeprav je najbrže vsakemu izmed naju neljub in mučen — minil. Upam, da se bova hitro sporazumela...«

A med vrsticami je slutil njen nemir... če si bil štiri leta srečno poročen, dokler nista strahoten nesporazum in blazna strast, ki se je prav tako hitro razblinila, kakor je bila vzplamtela, pretrgala tiho sožitje, potem...

Sodišče jima je določilo tri termine. Dva sta že minila... in tretji je bil že blizu. Najpozneje v treh tednih bo zakon ločen...

Zadnje leto je bilo težko.

Končno je pa bil cilj dosežen... zdaj je lahko že mirno govoril z znanci o svoji ločitvi, samo v globini srca ga je zmerom malo zasketelo... in veselje do dela se je jelo spet dramiti...

In zdaj naenkrat to pismo!

Vstal je in začel nemirno hoditi po sobi.

Čez dva dni. Prav za prav ganljivo, kar je zapisala:

»...Tudi danes še imaš gotovo rajši vrček piva kakor pa skodelico kave...«

Zato je določila za sestanek tiho, mirno restavracijo v sredini mesta. Kolikokrat sta prejšnja leta tam sedela.

Dim po cigaretah in pivu je napolnjeval prostor in mu udaril nasproti,

ko je ves prevzet in razburjen vstopil.

»Mirno, stvarno, nobene nepotrebne besede!« si je prigovarjal.

Samo nekaj miz je bilo zasedenih. Pametno je bilo od nje, da je izbrala popoldajnsko uro, ko je bil lokal skoraj prazen in se je človek lahko nemoteno pogovarjal.

Pogledal je okoli sebe in takoj jo je zagledal. Sedela je v kotu in truden, malo tuj smehljaj ji je zaigral okoli ust, ko je nagnila glavo in ga pozdravila kakor daljnega znanca.

Z negotovimi koraki je šel proti nji, ji stisnil roko in rekel:

»Zdrava si videti!«

»Se ti zdi?« Še zmerom se je znala tako pristržno namehniti. »Saj sem se res popravila, vsi trdijo tako.«

In potem je jela z mirnim glasom in hladnimi očmi govoriti o vzroku njenega sestanka. Pregledno mu je opisala svoj položaj in mu z isto mirnostjo povedala svoje zahteve ter naposed vprašala, ali se strinja z njenimi predlogi...

»...saj nočeva delati drug drugega mu neprilik.«

Natakar je postavil vrček piva predenj. Lahno se je priklonil prednjo in pil. To mu je dobro delo. Hladna pijača mu je vrnila mirnost. Zdal bo morda lahko stvarno govoril.

Sam pri sebi je pretehtal svoj odgovor. Morda se bo razveselila, če ji ponudi malo več.

Ni se hotel srečati z njenim pogledom... bal se ga je... da ne bi kaj zapazila... glavno je, da se ne izda! Zato je begel s pogledom po sosednih mizah, dokler ni zagledal na bellem krožniku papirnate vrečice s soljenci.

Soljenci!

Kjerkoli sta bila v letih njenega skupnega življenja, povsod je najprej poprosila za vrečico soljencev, ki jih je strastno ljubila. V lokale,

kjer jih niso imeli, ni rada zahajala. In kolikokrat ji je, kadar se je zvečer sam vrnil s prijateljskega sestanka domov, prinesel vrečico soljencev s seboj! In kolikokrat je brskala po njegovih žepih, kadar se je vrnil, in gorje, če ni našla skrite vrečice s soljenci!...

Tih smehljaj se je vtihotapil v njegove oči, hitro je vstal in rekel:

»Oprosti, prosim...« In stopil je k sosedni mizi, vzela dve, tri, štiri vrečice s soljenci in se vrnil na svoj prostor.

Položil je vrečice prednjo. Prestrašil se je: »Moj Bog, šest vrečic, saj sem nor...« in nehote se je priklonil.

Zakaj ni nič rekla? Dvignil je glavo in jo boječe pogledal.

Mir je izgubil z njenega obraza... oči so se ji zalile s solzami, ki so se počasi utrnile in tiho spolzele čez blede lica... drhtljaj je izpreletel njeno telo, tako da so ji roke in ramena vzdrhtela. Kakor okamenela je sedela na svojem prostoru, vsa prevzeta od žalosti in bolečine.

»Marija! Ti!« Zgrabil jo je za roke. »Toda dekle, Marija...«

Nekaj trenutkov nato sta šla skupaj po cesti navzdol. Ona je nosila vseh šest vrečic s soljenci s seboj. Ko jih ji je hotel vzeti, je samo zmajala z glavo. Tedaj je vtihotapil svojo roko pod njen komolec.

»Kam greva?« Vprašal je s slabotnim glasom.

Pogledala ga je. Njene objokane oči so bile široko odprte: »Upam... da greva domov...«

Pogledal je okoli sebe. Ljudje so jima prihajali nasproti. Tedaj je samo še močneje stisnil njen komolec k sebi, se nagnil naprej in zašepetal: »In potlej bova zmerom ostala skupaj...«

Pokimala je, govoriti ni mogla.

Pri vsakem koraku, ki sta ga napravila, so zašelestele papirnate vrečice s soljenci...

Věčna ljubezenska pisma

Mlad človek — dijak, delavec ali uradnik — leži v postelji in napiše svoji izvoljenki, ki jo ljubi, počasi in s težavo tole pismo:

»Že ves teden te nisem videl. Prehladil sem se in zdaj sem ves pobit in žalosten. Vročino imam še, vsi udje me bole in časih sem celo brez zavesti. Strašno je. Zdravnik mi s svojimi tabletami, ki so figo vredne, nič ne pomaga. Dosti bolj kakor vsi zdravniki in zdravila bi mi pomagal tisti, ki bi mi rekel: »Prav zdajle prihaja ona k tebi!« Če bi me kdo samo spomnil tvojega imena, če bi govoril o tebi, bi mi bilo takoj bolje. Če bi te pa videl, bi takoj ozdravel. O, ljubljena moja, samo za trenutek bi te rad objel, in vse, vse bi bilo spet dobro...«

To pismo je bilo res napisano. Danes, včeraj in — pred tremi tisočletji. Saj ni nič drugega kakor nova oblika pisma na papirusu, ki je bilo napisano v dvanaj-

stem stoletju pred Kristom. Našli so ga v nekem tebanškem grobu. Znani berlinski starinoslovec Adolf Erman ga je prvi prebral. Natanko prevedeno bi se glasilo takole:

»Sedem dni nisem videl svoje sestre (nevesto so takrat imenovali 'sestro'), in vročina me je prevzela. Moji udje so težki in sam o sebi ne vem prav nič. Če pridejo zdravniki k meni, mi njihova zdravila ne pomagajo. Toda kdor bi mi rekel: 'Tu je ona', bi mi ohranil življenje, in njeno ime bi mi vrnilo zdravje. Moja sestra je zame več kakor vsa zdravila in vse zdravilske knjige. Če bi jo videl, bi se zbudil. Če bi odprla oči, bi postali moji udje gibčni, če bi izpregovorila, bi se okreplil, in če bi me objela, bi pregnala od mene vse zle duhove.«

Dosti se je izpremenilo v treh tisočletjih, toda ljubezen in hrepenenje človeškega srca sta še zmeraj enaka.

Vane Berkin:

Pri nas

Dvanajst prav nizkih hiš ima
vasica
in vsaka izba najmanj šest
otrok,
vseh zdravih in zabuhlih v
rožna lica, —
nekoč obilo delavnih bo rok!

To je vpitjá in joka vsak večer
pri naši hiši, ko nam kuha mati
poslednji, skromno merjeni
krompir
in godrnja, da nagajivec ji

zaspati
noben ne mara brez večerje.
Ko jeza jo potrese včasí, pravi:
»Da umreti mi hoteli bi vsaj
štirje!«
Pa se ové in v naglici pristavi:
»Bog véliki, vse grehe mi od-
pusti,
saj človek včasí kar tako iz-
usti!«

In jaz razumem našo dobro
mamo
in ne zamerim ji, če se jezi

kedaj, ker vem: glavó ji belijo
skrbi,
kako nas bo vseh sedem pre-
živela.
In če nas ne bi prav nič rada
imela,
bi novih si otrok več ne želela,
pa vendar osmega pod srcem
nosi!
Kaj to, če smo že mi napol nagt
in bosí,
saj glavno je, da radi se imamo,
vse drugo se bo že kakó. — In
je takó!

ZAKAJ ON?

Pri treh družinah v hiši so očetje izgubili službo. Smilijo se nam in pri tem si na tihem mislimo: »No, moj mož je pa tako spreten in nepogrešljiv, da ne bo ob službo, če se svet podere.«

Potem pa pride dan, ko je tudi on med njimi. Kadar zamahne usoda, ne gleda, kam pade. V prvih dneh prenaša udarec pogumno. »Samo ne obupaj, mamica, saj bodo še boljši časi...« Toda skromni prihranki skopne, on pa ne dobi dela. Kaj bo zdaj?

Noči postanejo mučne. Ali morda ni sam kriv? Žena premišljuje. Zakaj je bil on? Ali morda ni bil tako spreten, tako nepogrešljiv, kakor se ji je zdelo? Zakaj si ni znal pridobiti šefove naklonjenosti? Drugi so ostali, drugi, ki bi o njih mislili, da bodo prvi 'leteli'.

Te misli ji tudi podnevi ne dajo miru. »Jaz se ne bi bila kar tako pustila,« si misli žena. »Jaz bi se bila borila do zadnjega.« Kaj je to — zadnje? Dobro ve, da bi morala svojega moža zaničevati, če bi se hotel ogniti usodi z nepoštenimi sredstvi. In zdaj: ali ni vzrok njegovim pobitostim to, da ne more vzlic iskanja nikjer dobiti dela? Ali ni razumljivo, da je razdražen in da se ujeda, če ga vpraša kaj nepomembnega?

Morda sploh ni pravilno, da dela primere med seboj in možem? Ali je mar ona spretna in nepogrešljiva? Ali je mar to spretnost in nepogrešljivost, če je slučajno dobila po strani delo, ki ji ma daje vsaj nekaj zaslužka, da moreta živiti sebe in družino? Ali ni bilo to delo samo loterijski dobiček v življenjski loteriji, dobljen v pravem trenutku? Tako se mešajo dobre in slabe misli. Žal so slabe močnejše, kakor strup lezejo v kri in povzročajo nepremišljene, trde besede.

Kje ne bo mož, ki sedi za mizo in si v težkih mislih podpira glavo s pestmi, vzrožil, če mu bo rekla: »Sam si kriv. Tako pameten nisi bil kakor drugi, površno si delal, zdaj pa moramo jaz in otroci zaradi tebe trpeti!«

Kakor zid je ta obtožba. Pa ni upravičena. Saj že dolgo nista več spretnost in nepogrešljivost tisto, kar odloča usodo uradnika ali delavca. Na milijone najboljših uradnikov po vsem svetu danes strada, na milijone najboljših delavcev ne more dobiti kruha. Svetovno gospodarstvo je prišlo brez njihove krivde v tako zmedo, da jim ne more dati dela. Kaj pomagajo pri tem obtožbe posameznikov?

Zato stran s takimi mislimi in besedami, ki samo uničujejo in ne koristijo nič! Ni zidu med dvema človekoma, ki ga ne bi bilo mogoče preskočiti, če je dovolj volje za to!

Seveda je v resnici hudo, ker morajo trpeti nedolžni. Toda prav tako resnično je tudi to, da bosta šele takrat prišla spet mir in stalnost na svet, ko se bo nam ženam posrečilo z razumevanjem in ljubeznijo ohraniti družino pred uničenjem.

Vstajenje¹ z grmade

Sežiganje vdov in otroški zakoni v Indiji.

Že leta 1824. je angleška vlada v Indiji prepovedala sežiganje vdov. Vzlic temu pa se še dandanes dogaja, da v krajih, ki so daleč od mest, sežigajo vdove hkratu z mrtvimi možmi. In otroški zakoni so še zmeraj tako pogosti, da je moral Gandhi še nedavno iznova začeti boj proti njim. Prinašamo članek nekega Evropeca, ki se je mudil v Indiji in ki popisuje tamkajšnje razmere.

Moj prijatelj poročnik Watson pri policiji v Singaporeu, ki se mu moram zahvaliti za marsikaj, kar sem zvedel o navadah in obredih tropskih narodov, me je poiskal neko jutro v mojem stanovanju: »Nekaj, kar vas bo zanimalo, sem odkril. Res! Dvomim, da bi se vam ponudila še kdaj tako lepa priložnost!«

Na svojih vsakdanjih inspekcijah je mož odkril nekega lastnika gumijevih nasadov, ki mu je med pogovorom povedal, da služi pri njem Indka, ki so jo v zgodnji mladosti poročili z dvainšestdesetletnim starcem. Mož ji je po šestih mesecih umrl. Ker je v njenih krajih vzlic angleški prepovedi še zmeraj navada, da sežgo vdovo na moževi grmadi, je čakala ista usoda tudi njo. Vendar pa...

»Toda kaj vam pripovedujem!« je potem vzkliknil poročnik Watson. »Tja vas bom odvedel. Naj vam starca sama vse pove!«

Dva dni nato je odplul motorni čoln molega prijatelja iz singaporskega pristanišča. Po triurni vožnji ob obali smo obstali ob ozkem prelivu, ki je segal kakor lijak v morje in prišli v tesen, polkrožen zaliv.

Z verande, ki je bila vsa v senci, smo začuli glasove. Evropsko oblečen možak je vstal in se nam približal. Bil je gospod Wilkens, lastnik plantaže, ki nas je prijazno sprejel in nas povabil na južino. Kakor sence v pripekajoči vročini so se tiho približali služabniki-domačini, prinesli steklenico whiskyja v posodi z ledom in dobrih jedi.

Poročnik Watson je gospodu Wilkenu povedal, čemu sem se mu jaz pridružil.

»Prav,« je odvrnil prijazni gospodar. »Poklical bom Puthriejo, to je namreč ta vdova, prej vam bom pa povedal, kako je prišla sem. Kajti ona ni iz naših krajev. Moj oče je bil policijski častnik v Moianapurju in je nekega dne zvedel, da bi rad govoril z njim neki domačin, Omed po imenu. Mlad fant štirinajstih do osemnajstih let — pri Indih človek namreč nikoli ne ve, koliko so stari — je prihitel v hišo. V obraz je bil smrt-

no bled. Še preden ga je mogel moj oče vprašati, kaj želi, je začel govoriti v težko razumljivi mešanici indskega in angleškega jezika. In to, kar je povedal, je bilo dovolj, da se je moj oče zgrozil in sklical svoje ljudi. Njegovo sestro Puthriejo so pred komaj šestimi meseci, ko je bila šele v osmtem letu, poročili s trgovcem Pathuijem, dvainšestdesetletnim starcem. Trгоvec pa je pred petimi dnevi umrl in danes bodo njegovo truplo sežgali. Hkratu pa bodo po prastari navadi sežgali tudi njegovo vdovo, osemletno Puthrie. Ker poznajo strogo prepoved, ne bodo opravili tega obreda doma, ampak v džungli, kjer bodo varni pred odkritjem. On, Omed, pa hoče rešiti svojo sestro, ki jo ima nadvse rad, in zato je priteknel prosit pomoči.

V naglici je moj oče razdelil ukaze. Komaj pet minut nato je odjezdila policijska patrulja, 21 mož, ki jo je vodil Omed. Po dveh urah in pol so pridirjali do vasi Shardalapurja, kjer bi se bil moral zgoditi 'sati' (sežiganje vdove). Vse kočice so bile kakor izumrle. Pot je tekel v curkih z ljudi in konji so se penili, ko so zavili po ozki stezi v džunglo. Kmalu so začuli glasove ljudi in pridušeno mrmanje — molitve. Začeli so prisluškovati. Potem: »Dalje!« Režko je odmeval glas mojega očeta ob zidu zelenja. V diru so se pognali jezdec na široko planoto sredi gozda, kjer je bila na sredi grmada s truplom rajnega trgovca.

Kriki strahu, presenečenja, groze so se začeli od vseh strani. Moj oče se je vzpel v stremenih. Tam! Komaj dvajset korakov od pravkar zažgane grmade sta dva sivolasa starca bolj nesla kakor vlekla mlado vdovo, ki jo je obkolila množica... Peneči se žrebec mojega očeta se je pognal kar na ljudi, da so se rjava telesa začela valjati po tleh. »Stojte!« je kriknil oče. Za trenutek sta se starca tik pred grmado obotavljala, toda to je bilo dovolj. Že je bil oče pri njih, bič je zažvižgal, ... ostalo naj vam pa pove Puthrie sama, saj že prihaja...«

Stara žena, vsa gubasta, z rdečimi očmi, je prišepala ob palici. »Sahib?« Hripave, skoraj nerazumljive so bile besede, ki so prišle iz njenih brez-zobih ust. Počasi, kakor bi jo še zdaj mučil spomin na najstrašnejše trenutke njenega življenja, je začela pripovedovati:

»O, sahib! Ne dobro biti življenje for young coloured girl in India*, — strašno biti...« S solzami v glasu je govorila o svojem kratkem zakonu s starim možem, ki ga ni marala. Njegova smrt se ji je zdela kakor odrešenje. Toda komaj se je oddahnila, že jo je prevzela neizmerna groza. Moževi sorodniki so ji brez-

*) za mlado 'barvano' (temnopolito) dekle v Indiji.

obzirno povedali, kakšna usoda ji je namenjena.

Bratje mrtveca so jo prisilili, da si je nadela najlepšo obleko. Obraz so ji zagrnili s tančico, jo postavili pred veliko bakreno skledo, polno kuhane riže in cvetja, ter ji dali v vsako roko po en kokosov oreh. Tako je morala ostati pet dni brez grizljaja jedi in kapljice pijače zraven mrliča in se pripravljati na smrt. Nihče je ni ogovoril, ker je bila po njihovi veri zapisana mrtvecu.

In potem — potem — ihtenje je davilo ženico, zadrgnilo ji je grlo, ko je začela pripovedovati o zadnjih minutah, preden so zažgali grmado. Skoraj nezavestno od izčrpanosti in strahu, ko ni mogla niti več hoditi, so jo vsaki pobrali in jo izročili duhovnikom z obrednimi besedami: »Vzemita zlomljeni cvet, ki žaluje za zvezdo, lučjo svojega življenja, pokazita ji pot k plapolajočemu ognju, ki jo bo zvezal z njenim možem za večno...« In takrat, takrat — že je čutila naraščajočo vročino ognja, že so jo zavijali oblaki dišav, ki so jih zlili na grmado — takrat je zaslišala tuje, neznane glasove. Krepke roke so jo iztrgale iz rok njenih krvnikov in jo dvignile na konja. Bel, neznan obraz se je sklonil čez njo, potem pa je izgubila zavest...

Gospod Wilkens je dokončal Puthriejino zgodbo. Starca je obsedela vsa onemogla na tleh in skrila obraz v dlaneh.

»Moj oče jo je vzel s seboj domov,« je dejal Wilkens. »Poskrbel je za njeno izobrazbo, kolikor je bilo v neznatnem pokrajinskem mestu mogoče. Ko je naposled pustil službo in kupil nasade, ki so zdaj moji, je vzel Puthrie s seboj. Drugače bi jo bili domačini nedvomno ubili, ker ni hotela slediti svojemu možu v smrt...«

Vprašamo Vas

11. Katera knjiga je najbolj razširjena po svetu?
12. Kdo je uglasbil našo državno himno?
13. Katera božja pot je na Slovenskem najbolj znana?
14. Kje prej zavre voda: v nižini ali na planinah in zakaj?
15. Zakaj popokajo na mrazu steklenice, ki so napolnjene z vodo?
16. Kako se glasi akrostihon Prešernovega sonetnega venca?
17. Kdaj so prišli Turki prvič na slovenska tla?
18. Kdaj je bila bitka na Kosovem polju?
19. Kdaj je bila ustanovljena prva dekliška šola v Sloveniji?
20. Kako se je pisala prva slovenska pesnica?

Odgovori so na strani 425.

Naše muslimanke.

Turški ministrski predsednik Kemal paša je dal Turčiji popolnoma nov obraz. Kdor išče v dandanašnji moderni Turčiji orientalske romantike, bo gotovo razočaran, ko pride tja. Moški ne nosijo več fesa, ženske niso več zakrite, lesena rešeta na oknih, za katerimi so koprnele mlade lepote, so izginila. Vso to romantiko pa nahajamo dandanes še zmerom pri naših bosenskih muslimankah.

Napačno bi bilo, če bi hotel kdo trditi, da so ostale vse naše muslimanke konzervativne, vendar je večina njih še zmerom pod suženjstvom tradicij.

Naše muslimanke se zakrivajo, kadar gredo na ulico. Zabavo najdejo le pri svojih sosedah in svojih sorodnicah, ki jih pogosto obiskujejo. Gostoljubnost je ena glavnih lastnosti muslimanskih družin. Bog ne daj, da bi

se kakšna bosenska muslimanka hotela posvetiti gledališki umetnosti! Ženska, ki se javno kaže, ne more biti nič prida! Vsa vas jo bo zaničevala in ostale ženske bodo takoj prekinile vsak stik z njo. In slej ko prej se muslimanka ne more osamosvojiti. Odvisna je od svoje rodbine in pozneje od moža. Nikoli nima prilike, da bi si izbrala kakšen poklic, zakaj vsak poklic je za muslimanko sramoten. Njena naloga je, da se omoži, da postane dobra gospodinja, dobra žena in dobra mati — drugega nič!

Edino, kar se je izpremenilo v življenju naših muslimanskih žena, je to, da sme imeti musliman v naši državi samo po eno ženo. Lahko se štirikrat poroči, lahko se proti ženini volji loči, vendar mora biti od prejšnje žene zmerom ločen, preden se poroči z drugo.

Če se loči mož proti ženini volji, ji mora izplačati toliko, kolikor je bilo napisano v ženinem pismu. Če je pa krivda za ločitev na ženini strani, se mož lahko loči od nje, ne da bi

kakorkoli moral skrbeti zanjo. Za primer ločitve se muslimanke zavarujejo na ta način, da zahtevajo od moža, da jim mora pred poroko zapisati v ženitno pismo večjo vsoto denarja, časih zahtevajo toliko, kolikor mož sploh ne premore. Če se hoče zdaj mož brez ženske krivde in proti njeni volji ločiti, ji mora to vsoto v celoti izplačati, ker drugače šerjatski sodnik ne more izreči ločitve. S tem priklene muslimanka moža nase, in zakon postane prav tako težko ločljiv kakor pri katoličanih.

Naše žene si ne morejo misliti, da so muslimanke srečne, ko nimajo prav nikakršne svobode. In vendarle so! V tem duhu so vzgojene od malega. V domu vidijo vso srečo, v možu neomejenega gospodarja in v otrocih smisel življenja. Oče izbere za dekleta primerne žene, časih se poroči, ne da bi se bila poprej sploh kdaj videla, in njun zakon je srečen. Srečen je pa zato, ker se žena popolnoma podredi moževi volji in ker nima sama nobenih zahtev. (I. G.)

Ljubezen ni igrača

Matere, pomagajte svojim hčeram!

Mati, gotovo si že kdaj občutila, da se ti otrok od-tujuje, čeprav je komaj v petnajstem, šestnajstem letu. In mislila si si, da je tega pač šola kriva in učenje. Pa ni tako.

Ali pa si pomislila, kako hči sama občuti to nenavadno tujost? Ne pozabi! Dozorela je, ženska je postala, ženska kakor si ti.

Ali si se vedla z njo kakor z žensko, z bitjem, ki je doživelo veliki misterij žene, z bitjem, ki išče in potrebuje pomoči?

Le priznaj, da tega nisi storila. Seveda, saj je komaj nekaj let, kar je bila hči še otrok, neboljeno dete, in neverjetno se ti zdi, da se je vse to iznenada izpremenilo. Se zmeraj gledaš v njej otroka, ki mora na prvo besedo vse ubogati, ki mu ni treba, da bi vse vedel.

Glej, zato si postala otroku tuja, bolj tuja kakor vse prijateljice. Ali te to ne boli?

V teh težkih dneh dozorevanja tvoj otrok ni potreboval ukazovalca, človeka, ki bi mu pripovedoval pravljice. Potreboval je tovarišico, ljubečo, resno, izkušeno tovarišico, ki mu bo pomagala najti pravi pogled v novo življenje, v nov svet.

Otrok se ti je odtujil. Spoznal je, da mora sam odkriti novo življenje, novi svet, brez ljubeče roke, ki ga bo vodila mimo nevarnih prepadov.

Koliko lepše bi bilo, če bi bila v tistih dneh vzela dekle v naročje, ga pritisnila k sebi in mu rekla:

»Tudi jaz sem doživela vse to. Pa se potolaži. Minilo bo, kakor mine vse.«

In bi ji lepo, mirno povedala vse, česar še ne ve, brez ovinkov, brez lažne sramežljivosti, ki samo škoduje.

In bi ji govorila o ženi, o njenem najmočnejšem, najsvetejšem občutju — materinstvu. In o ljubezni.

Da, tudi o ljubezni. Zakaj vsaka žena je srečnica ali pa mučenica ljubezni. Le skozi ljubezen vodi pot do materinstva.

In hči bi ti bila hvaležna, o kako hvaležna! Kajti le v ljubezni so vse žene enake, le skozi njo boš postala svojemu otroku to, kar moraš v teh letih postati — tovarišica.

Kako se vselej začne?

Tovariš v šoli ali pa prijatelj je kar naenkrat odkril, da tvoj otrok ni več brezspolno bitje, s katerim se lahko

pretepa in prepira, ampak — gospodična. In v njeni bližini mu je prijetno, čeprav tudi nerodno hkratu. Mogoče se ji predrzne ukrasti poljub, mogoče piše samu hudo zaljubljene pesmice — šmenta, kateri količ-kaj romantično navdahnjen fant ni koval v peti, šesti šoli pesmic? — vsekako se mu zdi tvoja hči strašno lepa, mlada boginja, za katero bi dal vse.

Seveda občutek, da te nekdo želi, da si mu več kakor vse drugo, je sladek, prijeten, najlepši čar pre-bujajoče se mladosti. A vendar moraš prav v tem času, ki se zdi mlademu bitju tako skrivnosten, na pameten in nežen način poiskati vsaj eno uro za tih pogovor. In ta ura mora dati tvoji mladi hčeri tisto oporo, ki jo za svojo bodočnost potrebuje. V tej uri mora spoznati razliko med ljubimkanjem in ljubeznijo, med radovednim igračkanjem in globokim občutjem.

Radovednost, tista davna napaka, ki je postala za našo pramater Evo usodna, je bila včeraj, je danes in bo še tudi jutri enaka, le da je zdaj za dekleta še bolj nevarna, kakor je bila nekoč, ker ni več tistih strogih meja med obema spoloma, kakor so bile še pred vojno.

»Ostani mlada,« reci svoji hčeri, »dokler ne pride tisto pravo občutje. Ne stori ničesar, k čemur te ne žene srce, ampak samo radovednost, da bi preizkusila, kako diši ljubezen, da bi bila izkušena, da bi vedela vse, kar vedo in store druge. Verjemi mi, na dnu čaše bo pelin, za trenutkom sreče kesanje.«

I-a vendar ne smeš dekletu zbuditi strahu pred ljubeznijo. Nasprotno, — povej mu: Ljubezen je najlepše v življenju mlade žene, toda prav zaradi tega naj ne postane prezgodaj igrača radovednosti, ne lastne ne tuje. Šele ko pride resnično veliko občutje, cilj, ki je vreden vsega, začni misliti. In še takrat se mora dekle zavedati, kaj dolguje sama sebi, svojemu možu in pri-hajajočemu rodu, po vesti in časti mora preizkusiti, ali je vez, ki jo priklepa na drugega človeka, dovolj trdna, da bo lahko zgradila na njej življenjsko zvezo. Ali govori samo strast, ali pa volja za skupno delo skozi lepe in težke dni —

Če dekle ve, kolikšna je nevarnost zaradi radovednosti in nepremišljenosti, kako usodna utegne postati prva ljubezen, če seže predaleč, potem je najbolje pri-pravljena za pot v pravo življenje.

Ali jo boš s tem mogla obvarovati bolečine, hudih izkušenj, ki jih velika ljubezen pogosto prinese tudi najkrepkejšim ljudem? Kdo ve? Morda ne... Zlasti če hči zapusti dom, če jo poklic odvede v tuje kraje, kjer mora živeti sama, brez tvoje pomoči. Pa vendar ji bo zmerom v veliko oporo zavest, da bo dobila pri materi vselej nasvet in ljubezen, vselej pomoč, raz-umevanje in sočutje.

Mira:

aj sem videla v novi Turčiji

Pismo iz Turške republike.

»Pomislite, Mira! — Lepe ženske z zakritimi obrazi, ki se stiskajo za gosto zamreženimi okni... Haremi... Evnuhi... Moški v fesih in turbanih... Zakajene kavarne, polne opojnega vonja po hašišu... Mamljiva orientalska godba, trebušni plesi, opojna mamila, samo razkošje...»

Tako mi je pripovedoval pred leti dober znanec, ki je preživel več let v Istanbulu. Stari gospod je bil ves prevzet in navdušen ob tem pripovedovanju. Videti mu je bilo, da nikoli ne pozabi dojma, ki ga je nanj napravilo to čudovito mesto. Orient, kakršnega poznamo iz osladnih pravljic »Tisoč in ena noč«, ga je bil ves prevzel.

Pozneje sem slišala o reformah v Turčiji. Brala sem o napredku, ki se je izvršil v zadnjem desetletju. Toda vsega tega si nisem mogla prav predočiti, zakaj v moji domišljiji sta še vedno živila Carigrad in Turčija takšna, kakor ju je bil popisal dobri, stari gospod.

»Kakšne reforme!« sem rekla skoraj užaljeno. »Turčija, čudovita dežela Harun al Rašida! Ze priroda je ustvarila orientalca takšnega, da razen lenarjenja in uživanja sploh ničesar ne zmore. Ali ni tam dovolj lepo brez vseh reform! Solnce, obzorje, polno lepot, haremi, v katerih živijo lepe našminkane ženske, tekmovanje za gospodarjevo ljubezen, ljubosumnost, nezvestoba... Po hodnikih se plazijo evnuhi z ženskimi obrazi, oblečeni v čudovite obleke. Zrak je prenapolnjen z vonjem po krvi, v Bosporu plavajo zjutraj trupla umorjenih zapeljivcev in ljubimcev. Iz dvoran se razlega godba, ki opaja in draži... Ob zvokih te godbe plešajo gole plesalke, ko se gledalci opajajo s hašišem, ki je simbol Orienta...»

Tako sem si predočevala Turčijo, ko sem prebrala različne knjige Clau-

dea Farrèrea, Pierra Lotia in drugih pisateljev. Mislila sem, da najdem v Turčiji dovolj zgodb, da tudi sama napišem delo, polno orientalske skrivnosti, ljubezni in grozote.

Dalje časa že bivam v Turčiji. Priznati moram: nič čudovitega, fantastičnega in skrivnostnega nisem doživela. Kot pisateljica fantastičnih romanov sem bila razočarana, pač pa sem bila kot sodobna ženska navdušena za vse, kar sem videla.

Iskala sem tisto, o čemer je pisal Loti v »Aziyadi«. Iskala sem harem, pravi harem, v katerem živi mnogo žen in en sam mož. Vprašala sem svoje prijatelje, ki so se mi v odgovor samo smejali. Čudila sem se. Ali je mogoče, da je Turčija v kratkem desetletju izgubila svoje orientalske značilnosti? Jezila sem se, kako so se mogli ljudje tako hitro in brez bolesti odreči vsemu, kar je privlačilo tuice, turiste in novinarje, kar je navduševalo pisatelje in jim dajalo vedno novih motivov za fantastična dela. A naj bo! Toda kam je izginila Turčija, o kateri sem prej toliko slišala? Dobila sem kratek odgovor: »Poiščite jo v muzejih! Tam boste videli ohranjene in opremljene hareme. Tam boste videli tudi hanume iz voska z zagrnenimi obrazi, oblečene v nagubane šalvare. V življenju jih pa ne boste več videli. Če pa potrebujete motiv za svoje delo, ga lahko dobite tudi v novi Turčiji. Napišite roman, poln realizma o junškem napredku, o novi Turčinji, ki ni podobna Turkinji v »Aziyadi«...»

Zlato solnce se je pokazalo iznad Istanbula, nasmehnilo se je, razlilo

naokoli svoje zlato in nežno objelo otoke, Bospor in njegovo obalo. Belemeglice, ki so plavale na obzorju, so izginile. Vse je oživel.

Zima je. A niti priroda ne more biti trdosrčna proti Istanbulu. V Istanbulu je dragocen vsak dan in vsaka ura. Takoj ko sem prišla sem, sem spoznala, da je tu vse polno reči, ki bi si jih rada vtisnila v spomin. Vzljubila sem mesto in se popolnoma privadila na njegovo novo obliko. Njegova resnična lepota ni prav nič izgubila, čeprav ženske ne nosijo več pajčolanov in moški ne fesov. Mar stare bizantinske zgradbe ne pripovedujejo še nadalje svoje lepe, dolge zgodovine?

In Aja Sofija ni več džamija, kakor je pred stoletji prenehala biti krščanska cerkev. Njena nova vloga, biti zakladnica minilih stoletij, bo enkrat za vselej izbrisala pretenzije vsake vere. Ostala bo dokaz in spomenik strpnosti nove Turčije. S tem ni nič izgubila, ampak je dobila še nov čar.

Čudovit je muzej starin starega otomanskega cesarstva. Tu je lepota, ki vsakogar očara. Keramika, čipkasto steklo, nakit, sami predmeti, ki pripovedujejo obiskovalcem o nekdanjem bogastvu.

V starem Seraju hodim po prstih. Bojim se, da ne zmotim miru tistih, o katerih sem sanjara, ko sem bila prišla semkaj. Morda so še tukaj...

Džamije so druga lepša od druge. Ves dan in vso noč sem tavalala po ozkih ulicah Stambula in Skutarija. To je minilost, ki je lepa.

»Ko se nagledate minilosti, pridite, da vam bom pripovedoval o sedanjosti in bodočnosti!« mi je rekel

Učenke II. razreda neke ženske gimnazije.

Na turških osnovnih šolah posebno pazijo na snago. Otroci morajo pokazati učiteljici, ali imajo umite roke in osnažene nohte.

moj novi znanec, tovariš, turški novinar.

Ni mi še presedal stari Istanbul, še malo ne! Toda novo me je še bolj zanimalo. Mnogo sem že sama videla in slutila. Potreben mi je bil samo še izkušen vodnik, da bi me uvedel v spoznavanje novega.

Neopazno sem se znašla sredi življenja nove Turčije, ki jo vodi železna roka Kemala Atatürka. Pozabila sem na fese in niti najmanj se nisem čudila Turkom, oblečenim v frake in s cilindri na glavah, in po zadnji modi dekolriranim lepim Turkinjam.

»Povejte mi!« sem prosila, »kako je mogoče, da se je v tako kratkem času v Turčiji zgodil tako velik preobrat?«

Moj pripovedovalec se je zaničljivo nasmehnil in vprašal:

»Torej je čas, da pridemo iz Lotijeve Turčije v Atatürkovo Turčijo? Vem, kaj vas zanima. Izkušal vam bom vse razložiti, kar želite. Čudno se vam zdi, zakaj so prepovedali godbo, ki jo vi tuji smatrate za našo

Turkinje se učijo nove abecede.

Turški visokošolci in visokošolke. — Vmes vidite tudi dijake v vojaški uniformi.

šeno, kakor sedanji vojaki v osvobodilni vojni, ki jo je vodil naš reformator in junak, naš ljubljeni voditelj Kemal Atatürk. Mi ljubimo svojo slavno minilost, ponosni smo na turško zgodovino, ki je nenavadna dolga in junaška. Nova Turčija pa pod vodstvom svojega reformatorja brez usmiljenja briše vse, kar je bilo madež na obzorju Otomanije in ne sme kvariti barve nove Turčije.

Nova Turčija je v vseh ozirih demokratska. Sam veliki voditelj se je odrekal svojemu naslovu »gazi« in prevzel skromno rodbinsko ime Atatürk — oče vseh Turkov. To ni ponos, ampak skromni opomin na dolžnosti, ki jih je sprejel na svoje rame.

Odpravili smo naslove, ker smo vsi enaki. Namesto »paša«, »aga«, »efendi« in »bej« imamo samo naslov, ki

Ženska sodnica v novi Turčiji

nacionalno godbo. Zakaj smo prevedli v džamijah službo božjo iz arabsčine v turški jezik? Zakaj smo opustili fes in zakaj ne smejo duhovniki nositi izven cerkve duhovniških oblek? Zakaj je postala Ankara prestolnica, in ne več prekrasni, z zgodovino stoletij ožarjeni slavni Istanbul?

Praden vam odgovorim na katero izmed teh vprašanj, vam moram povedati: stara Turčija je vzela s seboj v grob tudi svoje značilnosti: fese, hareme, nerazumljivi arabski jezik cerkve in vse legende, ki je o njih pripovedovala Evropa. Za vse to je prostor samo še v muzejih, ki ste jih obiskali. Mi čuvamo vsako najmanjšo podrobnost, ki nas veže s tistim, kar je zbudilo v nas odpor. Saas in dahire imajo svoj kotiček zraven slikovitega mangala, ki so ga nadomestile centralne peči v novih hišah naše, v temeljih prenovljene domovine. Ljubeče čuvamo prašne, od časa preperete prapore turških janičarjev, ki so umirali za svojo domovino prav tako junaško in navdu-

je enak za ministra in nosača: »baj«! Ali ni prav tako tudi pri vas?

Turška žena? Ona je zdavnaj hrepenela po pravicah, ki jih je zdaj dobila. Turški mož bi ji bil že davno dal enakopravnost, ako bi ne bilo cerkve, ki je to prepovedovala. V turški zgodovini so bili primeri, ko so bile ženske vojskovodje. Zgodovina nam govori o sultanih, ki niso smeli podpisati nobene note tujih vladarjev, dokler je niso podpisale tudi njih žene.

Turkinja tudi v dobi haremov ni bila leno bitje, bila je skrbno negovana, le zobe je imela pokvarjene od sladkarij. V haremu je s pomočjo svojega moža študirala, napredovala, znala po pet evropskih jezikov in brala resne knjige. Imamo zdravnice, odvetnice, sodnice, načelnice v oddelkih ministrstev, da ne govorim o profesorih na višjih in nižjih šolah. Ali naj te Turkinje žalujejo za pajčolanom? Turška žena se je udeleževala kot bolničarka, kot tovariš in

sotrpin v vseh nadlogah in radostih turškega naroda. Ramo ob rami se je borila z moškimi v osvobodilnem boju in ni odložila orožja, dokler ni zadnji tuji vojak zapustil naših tal. Ženske so bile najbolj požrtvovalne pri uresničevanju vseh reform. Ali je mogoče, da bi ji odrekli enakopravnost v vseh ozirih in možnostih udeleževanja na vseh poljih?

Mi nočemo biti več posebnost za Evropece! Naša zemlja bo za turiste še zmerom zanimiva, vendar ne kot monstrem orientalske zastarelosti, ne kot zemlja razuzdanih uživalcev hašiša in ljubezenskih pustolovščin! Naša zemlja je zanimiva kot napredna država, ki se je v kratkem času dvignila iz prahu in dokazala, da nima samo slavne preteklosti, ampak tudi veliko bodočnost.

Kemal Atatürk je vedel, kam nas mora voditi. In zato mu je bilo mogoče, da je brez bolečin, četudi na revolucionaren način izpremenil slabo in izživelu Otomanijo v Turčijo močnih ljudi, ki se v ničemer ne raz-

likujejo od ostalih ljudi vsega civiliziranega sveta.

Godba, ob kateri so razbijali kozarce in glave, ni naša narodna godba. Prišla je k nam iz drugih orientalskih dežel, a naše nežne, otožne narodne glasbe ni nihče poznal. Toda Turčija ima nadarjene skladatelje, ki nam bodo ustvarili novo, moderno turško glasbo, ki bo imela značaj starih turških pesmi, ne pa teh orientalskih sevdalink, ki so prepovedane.

Ankara ni samo prestolnica Turčije, ampak tudi sinonim njenega razvoja na novih temeljih, sinonim Kemala Atatürka s turškim narodom. Ankara leži v zapuščenem in še divjem kraju. Toda mi bomo ta kraj obdelali, ker nam je drag kot zibelka prastare turške zgodovine in prastare turške kulture. *

Moj tovariš je utihnil. Njegove prepričevalne besede so me navdušile.

Janezek in njegove zgodbe.

Janezek gre s svojo mamo na kmete.

Zagleda na smetišču mrtvo mačko.
»Mamica!« zakliče ves iz sebe.
»Tu so pa zagnali stran še čisto dobro mačko.«

Janezek tolče orehe. Celo vrečico jih ima.

Mlajši bratec pride:
»Še meni daj enega, Janezek!
Janezek poišče ves nejevoljen najmanjši oreh iz vrečice.
»Samo tega, Janezek?« vpraša razočaran.

Janezek prikima:
»Dovolj bo — prav takšen okus ima kakor vsi drugi.«

Janezek noče zaspiti.
Oče sede k njegovi postelji.
»Pravljico ti bom povedal, da boš zaspal.«

»Prav, očka.«
Oče pripoveduje eno uro, pripoveduje dve uri. Naposled utihne vse. Mati v sosedni sobi se olajšano oddahne. Vrata v otrokovo sobo se tiho odpro.

»Ali spi?« vpraša mamica.
Pa stopi Janezek v nočni srajci med vrati in pokima:
»Da, mama — naposled je le zaspal!«

»Oče, kaj pa je prav za prav kentaver?« vpraša Janezek.
»To je bitje, ki je napol človek, napol konj.«
»Kje pa potem spi? V hlevu ali v postelji?«

Lepa ciganka

Darila, ki skoro nič ne stanejo!

Za dva ali tri kovače dobite bombaževo prejšico, iz katere spletete krasno jopico. Iz volne pa napravite čepico, sviter in rokavice. To bo najlepše darilo za tiste, ki jih imate radi.

Trideset takih modelov, slik in krojev dobite v naši knjigi »Za pridne roke — za vsako nekaj.« Poleg te knjige dobite še štiri druge knjige, ki jih v življenju vsak dan potrebujete. Če hočete varčevati, tedaj si naročite teh pet knjig. Eno samo ročno delo, ki ga napravite po tej knjigi. Vam povrne naročnino za knjige in za »Ženo in dom«. Vseh pet knjig, 540 strani, dobite za Din 37.—.

Odgovori na vprašanja na strani 420

11. Sv. pismo, ki ima naklade sto milijonov izvodov in je prevedeno na 630 jezikov.
12. Slovenec Davorin Jenko, brat slovenskega pesnika Simona Jenka.
13. Marija Pomagaj na Brezjah.
14. Na planinah zaradi manjšega zračnega pritiska.
15. Ker voda zmrzne, led pa zavzema večjo prostornino kakor voda.
16. Primfcicovi Julji.
17. L. 1396.
18. 15. junija l. 1389.
19. L. 1703. šola Uršulink v Ljubljani.
20. Fany Hausmanova, umrla l. 1853.

Mali arhitekt

Slika A.

Na sliki vidite mesto v najnovejšem slogu. Arhitekt bi ga ne mogel bolje zgraditi, in vendar je na vse strani tako preprosto, da si ga lahko sami zgradite. Tudi stavbno gradivo je tako preprosto, da si ga lahko in brez velikih stroškov sami priskrbite. Kar pogledite malo okoli sebe po hiši. Mislim, da boste dobili vse, kar potrebujete, namreč ročnik kakšne metle, staro karniso, če mogoče, s kroglo na obeh koncih, držaje starih čopičev, ki niso več za rabo, ali kaj podobnega, poglavitna reč je pa deska, pol palca debela, ki jo lahko dobite pri vsakem mizarju.

Slika B.

Zdaj pogledite, če vam žagica še dobro reže, potem pa pogumno na delo!

Stavbne kladice same izrežite iz deske, imajo pa naj tele mere: 4×4 , 4×6 , 4×8 , 4×12 , 4×16 cm. Najbolje je, če si jih napravite od vsake vrste po več; samo paziti morate, da so mere prave, sicer ne bo iz vsega nič. S preudarkom rabite zatorej ravnilo, šestilo in svinčnik in zgladite narejene kladice na robovih z neپرerasakavim steklitim papirjem.

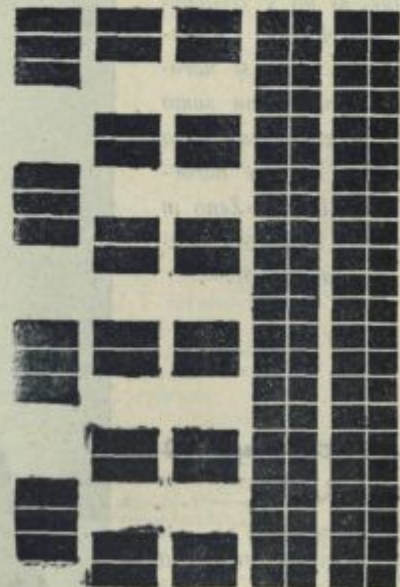
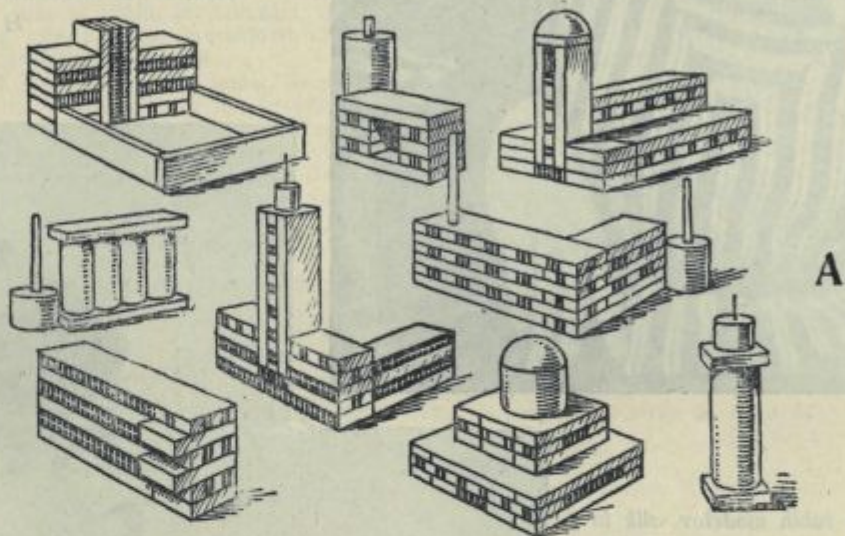
Tako, zdaj je sirovo gradivo, kolikor ga potrebujete, pripravljeno, in če si modele malo natančneje ogledate, boste videli, da je ena izmed karnisnih krogel prav primerna kupola za nad opero in da so držaji čopičev čisto lepi dimniki. Seveda je treba izvrtati v kladice luknje, da vanje vse te reči lahko vtaknete. Iz metlišča ste dobili lične stebre za kolonade pri kinematografu.

Slika C.

Okna so že pripravljena. Treba jih je samo izrezati in nalepiti ob strani na kladice.

Zdaj pa lahko pričenemo zidati. Kladice polagajte v etažah drugo na drugo. Lahko jih po velikosti menjavate, lahko pa nekatere tudi pokonci postavite. Sicer se pa dajo te kladice na toliko različnih načinov postaviti, da vseh ne kaže naštevati. Kar poizkušajte, videli boste, da boste sami najboljše pogodili.

Kadar tako različne načine preizkusite, se lahko odločite za to ali ono obliko. Kladice potem zlepite in po-

stavite hiše v skupinah na trdo podlago. Lahko napravite, če hočete, okraj s samimi trgovinami, s samimi vilami itd. Če hočete napraviti sliko bolj živo, pobarvajte hiše, nekatere rdeče, druge zeleno, druge

zopet modro ali kakor se vam zdi. Drugič vam bom povedala, kako si lahko napravite pristanišče z ladjami. To bi se kaj lepo podalo ob mestnem robu.

Teta Mina.

Zelena žaba.

Kvak, kvak!

Na bregu veselega potoka, sredi ločja, je nekoč živela lepa zelena žaba. Noge je imela dolge in malo krive, a telo ji je bilo debelo in okroglo kakor žoga. Ta zelena žaba je bila zelo smešna.

Ločje se je kakor zelen oblak zibalo nad potokom. Solnce se je zaman trudilo, da bi posijalo skozi ločje, zakaj ločje je bilo gosto. Pod ločjem, v hladni senci, je sedela zelena žaba in veselo regljala. Šele kadar se je solnce skrilo za oblake in je legel mrak na vso pokrajino, se je zelena žaba prikazala iz ločja. Takrat je sedla na velik kamen, ki je ležal tik obale, z boljšečimi očkami zastrmela v zvezdno nebo in zapela:

»Kvak, kvak!«

Nedaleč od tistega kraja je stala lesena kočica. Kočica je imela samo ena vrata in eno okno. Vrata niso bila nikoli zaklenjena in okno je bilo brez stekla; zagrinjali so ga samo s pisano cunjjo.

V tej čudni leseni kočici je stanovala mala Zora s svojo materjo. Zorina mama ni bila

lepa kakor druge mame. Zmerom je nosila isto staro, zakrpano in izprano obleko. Imela je dolg, suh obraz in roke od dela trde kakor kamen. Zorina mama se tudi ni hotela igrati: zgodaj zjutraj se je odpravila po prašni cesti v mesto in zvečer se je pozno vračala domov, vsa trudna in zbita.

Tako je bila mala Zorica po cele dni sama v čudni leseni kočici, kjer niso bila vrata nikoli zaklenjena. Časih je po nekaj ur skupaj jokala, časih je prišla k potočku in delala iz blata pogačice in se pri tem vsa zamazala in strgala.

Nekega dne, ko je spet prišla na breg veselega potočka in brskala po ločju, je zagledala zeleno žabo. Žaba se ni ustrašila Zore. Skočila je in še enkrat poskočila, in že je sedela Zorici na rami.

»Kvak, kvak!«

Zorica in žaba sta kmalu postali najboljši prijateljici.

A neko jutro ni odšla Zorina mama v mesto. Zamišljena je sedela pred leseno kočico, nekaj premišljevala in molčala. Tedaj so prišli veliki ljudje s sekirami. Tresk! in že so s sekirami podrli leseno kočico.

Vse stvari, ki so bile v leseni kočici, je spravila Zorina ma-

ma v sivo vrečo. Vrečo si je naprtila čez ramo, prijela Zorico za roko in tako sta obe odšli po prašni cesti proti mestu.

Zelena žaba se je bila tako prestrašila tujih ljudi in ropota, ko so podirali kočico, da se ves dan ni upala izpod ločja na svetlo. Čepela je pod velikim listom in drhte čakala, kaj bo. Šele zvečer, ko se je bilo zdavnaj vse umirilo, je previdno zlezla iz svojega skrivališča in se razgledala na vse strani.

»Kje neki je Zorica? In kaj je z leseno kočico?«

Žaba je preteknila vse kote, skakala zdaj sem, zdaj tja in povsod iskala Zorico; nazadnje je celo priskakala do prašne ceste, ki je vodila v mesto.

Tisti mah je pridrevil velik tovorni avto in povozil zeleno žabo. Obležala je sploščena in mrtva.

Rešitev ugank iz štev. 10

Rešitev zlogovnice.

krkocdil
opica
netopir
jelen

konj

1 Čemu trpeti?
Za 1 DINAR

tableta Aspirina in bolečine ni več! Kot zaščitno pred ponaredbami nosi vsaka tableta Aspirina utisnjen

Bayerjev križ.

ASPIRIN

Dalje je registrir. pod št. Br. 1122 od 19. VIII. 1933

Rešitev posetnice.

Šofer in natakcar.

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. l, 2. oje, 3. skuta, 4. oba, 5. ena, 6. hrast.

Navpično: 1. oko, 7. Ljubljana, 8. Eta, 9. as.

Uganka

Vodoravno in navpično: 1. mesto v Jugoslaviji blizu Albanije, 2. ime nekdanjega rimskega me-

sta, 3. moško krstno ime, 4. žensko krstno ime, 5. sadika (srbskohrv.).

Magični kvadrat.

1 2 3 4 5

1				
2				
3				
4				
5				

Kotiček tete Mine

Ljubi otroci!

Zadnjič sem slišala, kako sta se dva majhna cigančka pogovarjala. »Vem, da hodijo vsi otroci v šolo, samo mi cigani ne moremo.« je rekel starejši. »Zakaj ne moremo?« je radovedno in hkratu z obžalovanjem vprašal mlajši. »Oh, kako neumno vprašaš! Če smo danes tukaj in jutri tam, kako naj potem hodimo v šolo? Danes smo v Ljubljani in bi hodili v Ljubljani v šolo. Jutri pa odpotujemo na Gorenjsko in potem bi morali tam hoditi v šolo, to vendar ne gre!« — »In drugi otroci res vsi hodijo v šolo?« — »Da, vsi!« — »Joj, kaj bi dal, ko bi smel tudi jaz v šolo!« je vzkljknil starejši in iz njegovega glasu je zvenela tako strastna želja, da se mi je v dno srca zasmilil.

Uboga cigančka! Vsakega otroka zavidata, ki sme hoditi v šolo. Zavidata mu, ker ima v šoli veliko družbo otrok in ker se v šoli marsičesa nauči, kar mu v življenju koristi. Sama pa dobro veda, da bosta zato, ker nista hodila v šolo, morala vse življenje beračiti ali pa si z brušenjem nožev ali s popravljanjem dežnikov ali z igranjem na gosli služiti denar. In zmerom bosta morala potovati iz kraja v kraj, nikjer ne bosta imela mirnega doma, nikoli stalnega zaslužka! Ta dva se dobro zavedata, kaj izgubita, ker ne hodita v šolo. Ali se pa vi zavedate, kako srečni ste, da se smete učiti in da vas starši pošiljajo v šole? Sleherni dan jim bodite hvaležni, in kadar greste nevoljni v šolo, tedaj se spomnite teh dveh ubogih cigančkov.

Srčno vas vse pozdravlja vaša

teta Mina.

Pražnja obleka, sešita iz težke svile v temni barvi. Životek je zadaj od bokov do bokov podaljšan čez pas. Na krilu so vstavljene votle gube, ki se odpirajo nekoliko nad kolni. Rokavi so raglanski in spredaj razdeljeni s šivom. Obleka je okrašena z belimi zapestniki, z ovratnikom in s svileno petljo.

Obleka iz lahkega volnenga krepa. Prednji del živočka je zvončasto podaljšan, tako da pada rahlo na krilo. Krilo je razširjeno z zvončastimi vstavki. Rokavi so zgoraj bogato nabrani, od komolca nizdol pa skoraj priležni. Da se obleka lahko obleče in sleče čez glavo, ima ob vratnem izrezu dva razporka. Namesto ovratnika naredimo za posebno priložnosti cvetje iz belega pikeja; za vsak dan pa pripravimo nanjo rajši svetel ovratnik, ki se ne bo tako hitro zmečkal in zamazal kakor cvetje.

Mala večerna obleka iz enobarvne svile. Iz enakega blaga kakor obleka so tudi petlje, ki jo krase. Popoldanska obleka iz svile ali pa iz lahkega volnenga blaga. Podaljšek živočka je nekoliko zvončast, krilo pa ima od kolen navzdol zvončast vstavek. Rokavi so zgoraj gladki, do komolca zvončasto razširjeni, v zapetju se pa tesno prilegajo. Obleka je okrašena s svetlim žabojem. Pas je lahko iz enakega blaga kakor obleka, lahko pa kupimo zraven tudi modni pas.

Mala večerna obleka, sešita iz težje svile, lahko pa tudi iz taffa. Prednji del živočka ima razširjen vstavljeni del, ki je na vrhu nabran, spodaj pa stisnjen s pasom. Krilo je zvončasto. Rokavi, ki so raglanski, so na rami bogato nabrani, v zapetju pa vbrani v ozek in visok zapestnik. Mali ovratnik je iz svetle svile.

Dekleta!... Našla sem novo vrsto pudera!

Zares, našla sem novo vrsto pudra, ki ne samo, da odpravlja grdo svetlikanje nosu, marveč ostane na licu tudi polnih osem ur. Ime mu je „mat“ puder Tokalon, tovarnar pa pravi, da se imenuje tako, ker je zmešan z dvojno peno smetane Karkoli sedaj delam, vedno je moja polt nežnejša in lepša, kakor je bila kdaj poprej. Moški me še bolj občudujejo in mnogi sanjajo o moji polti, ki je podobna breskvinemu cvetu, ter zaradi tega vsak veruje, da je popolnoma prirodna. Ta novi puder Tokalon ostane na licu, pa naj hodim po dežju in vetru ali pa se potim. Uporabljam ga zjutraj in po ves dan se nič več ne pudram ne glede na to, kam grem ali kaj delam.

Obleka iz lahkega volnenega blaga ali pa iz svile. Krojena je v celem. Prednji del je okrašen z vštiti vložki iz modnih čipk, krilo ima pa spredaj in zadaj vstavljene volte gube. Rokavi so raglanski in sestavljeni ter spodaj zoženi v ozek zapetnik. V pasu je obleka prepasana z modnim pasom.

Obleka iz drobnočrtastega blaga. Ves okras tvori blago samo, ki je, kakor vidite na sliki, za posamezne dele obrnjeno in sestavljeno v raznih smereh. Modni gumbi so lahko iz kovine in okrašeni z umetnimi biseri.

Pred zverinjakom.

«...in če bi znal ta tiger govoriti!»
»Bi rekel: Zmotili ste se, milosti-va, jaz sem leopard!«

Obzirno.

Zdravnik: »Kako ste pa sporočili bolniku, da bo živel le še tri dni?«
Bolničarka: »Zelo obzirno. Začela sem z enim dnevom.«

Ugotovitev.

Na sprehajališču v Rimu se pogovarjata dva gospoda.

»Kako vam je pa ime?« vpraša prvi.

»Stromboli.«
»Čudno. Tako se imenuje tudi neki ognjenik...«

»Da, — ampak to nisem jaz.«

Na letovišču.

»Oče! Oče! Oče!«
»Ne moti me! Kolikokrat sem ti že rekel, da smeš govoriti samo takrat, kadar te kaj vprašam!«

»Oče! Potem me pa vprašaj, ali je moj bratec res padel skozi okno v morje!«

Mihec se uči v šoli, da je zemlja okrogla.

»Ubogí Američani!« vzklikne Mihec.

»Zakaj?« ga vpraša očka.

»Nu, pomisli, če so Američani pod nam in je zemlja okrogla, potem morajo vendar po glavah hoditi!«

ŠKOTSKE

Mac Pulin ima navado, da gleda pri branju zmerom čez rob naočnikov. Pravijo, da zaradi tega, ker se boji, da se mu naočniki ne bi preveč obrabili.

Dva Škota se srečata. Pa pravi prvi:

»Ti, po desetih letih mi je prvič pisal brat iz Amerike.«

Drugi ga vpraša:

»Kaj pa ti je pisal?«

»Ne vem. Pisma nisem sprejel, ker bi bil moral plačati kazenski porto.«

Če je Anglež plešast, si kupi kakšno vodo za rast las.

Če je Škot plešast, proda glavnik.

Na cestnem križišču v Aberdeenu sta se zaletela dva štirisedežna avtomobila drug v drugega. Devetnajst Škotov so odpeljali v bolnišnico.

Škot se je odpeljal na počitnice v Dubrovnik.

»Zakaj pa v Dubrovnik?« ga vpraša bo

»Prav za prav bi bil šel rajši na Kanarske otoke.«

»Zakaj pa niste šli tja?«

Škot se je nasmehnil:

»Ker sem dobil dvajset dubrovniških razglednic v dar. Na Kanarskih otokih bi si jih bil moral kupiti.«

Pyramidon
tablete —

to zdavnaj preizkušeno sredstvo — Vam bo pomagalo! Bolečine, ki nastopajo ob prehladu, pri reumi, glavobolu in tegobah se izgube.

Pyramidon
TABLETE

ZIMA prihaja

Plašč, sešit iz modnega blaga in okrašen z vezanko iz krzna. Rokavi so gladki, skoraj priležni in raglanski. Plašč iz modnega volnenega blaga v temnejši barvi. Rokavi so dvojni, in sicer so spodnji gladki, vrhnji pa krojeni zvončasto. Ovrtnik in reverji so iz prave ali pa iz ponarejene kožuhovine. Žepi so zarežani in pokriti z zaplatico. Sportni plašč iz svetlega modnega blaga je do pasu priležen, od pasu navzdol pa je nekoliko zvončast. Prepenja se po sredini. Rokavi so raglanski. Plašč je okrašen z ovrtnikom iz krzna, žepi so našiti. Vsi šivi so prešiti z debelo svilo.

Preprost komplet iz volnenega blaga, ki je sestavljen iz krila, pelerine in pa iz živočka. Živoček je sešit iz prave ali pa iz ponarejene kožuhovine. Spodnji del pelerine in ovrtnik sta okrašena s prešivi.

kotiček za zdravje

Dieta pri motnjah srca in krvnega obtoka.

Pri zdravljenju motenj srca in krvnega obtoka prej niso gledali na dieto. Anglež Karell je prvi predpisoval bolnikom določene dneve, ko so morali ležati in popiti samo poldrug liter mleka in nič drugega. Zlasti dosti bolnikov, ki se jih je že lotevala vodenica, je ozdravil samo s tem zdravilom. Moderni zdravniki pa predpisujejo dieto, ki je prilagojena počutju bolnika, ker njegova ozdravitev brez take diete ni mogoča.

Tri važne okoliščine mora upoštevati bolnik, ki trpi na motnjah srca in krvnega obtoka:

1. Uživati mora čim manj soli, ker ima sol to lastnost, da zadržuje tekočine v telesu.

2. Uživati mora čim manj pijače, ki omeji delo stanic in poveča v žilah količino krvi; če je krvi preveč, je srce po nepotrebnem obteženo.

3. Uživati mora čim manj mesa, ker mesne beljakovine ovirajo prebavo. Slabo prebavljene beljakovine delujejo kakor strup na srce in žile in tudi motijo delovanje ledvic. Dandanes že vemo, da so ledvice in srce med seboj v tesni zvezi.

Preveč hranjenim ljudem, ki so zelo pogosto nagnjeni k motnjam srca in krvnega obtoka, svetujemo, naj kolikor mogoče malo jedo. Mesojedci naj zmanjšajo količino mesa za polovico ali še več. Zlasti klobas in prekajenega mesa naj se ogibljujejo, ker je zanje preslano. Kdor dosti pije, karkoli že, naj svojo dnevno količino od 2—3 litrov ali več zmanjša na en liter ali manj. Medtem ko vse druge začimbe v zmerni meri lahko uživa, naj omeji uporabo soli na najmanjšo količino.

Tisti, ki resno boleha na motnjah krvnega obtoka, naj jedo vegetarijansko hrano, da, v najnovejšem času priporočajo zdravniki celo surovo hrano, ker vsebuje le malo soli.

Dieta naj bi bila približno tale:

Prvi zajtrk: Skodelica sladne kave, kakava ali lahkega čaja in maslen kruh z neslanim surovim maslom.

Drugi zajtrk: Samo sadje. Če je pa bolnik lahko brez drugega zajtrka, naj uživa sadje pri prvem zajtrku.

Kosilo: Juhe nikoli, zato pa obilo sočivja, kakršno je pač pri rokah. Zelo dobra je solata ali pa sočivje v obliki solate. Pripravljanje sočivja je zelo važno. Nikoli ga ne smemo kuhati z mesom, ker preidejo njegove soli in sokovi v sočivje. Sočivje kuhajte z malo vode in ga v lastnem soku dušite ter zabelite z maslom. Biti mora okusno, da ga uživa bolnik s tekom. Izbira je dovolj velika. Razne vrste zelja sme uživati bolnik le tedaj, če mu ne obteže želodca ali črevesja. Isto velja tudi za fižol in grah. Krompirja lahko poje, kolikor hoče, ker je zaradi svoje lastnosti, da veže kisline, celo koristen. Najbolje je, če ga kuhamo v oblicah.

Kot drugo jed za tiste bolnike, ki jim je še dovoljeno uživanje beljakovin, bi zlasti priporočali ribe, ker so beljakovine v njih najlažje prebavljive. Samo preveč jih ne smemo soliti. Namestu soli vzemimo rajši nadomestke (titrovo sol, citronin ali kaj podobnega).

Mesa ni treba uživati več kakor po trikrat na teden in ne več kakor 100 gramov vsakokrat. Težke in mastne mesne vrste (svinjina, gosi, race in drugo) so prepovedane, prav tako tudi klobase. Lahko prebavljiva pa je teletina in kuretina. Kuhano meso je lažje prebavljivo kakor pečeno, le juhe ne smemo jesti.

Jajca imajo zelo takšno sestavo beljakovin kakor meso in zato jih sme bolnik uživati le v majhni meri. Za zajtrk so sploh prepovedana. Jajca lahko jemo opoldne kot drugo jed tiste dni, ko nimamo ne mesa ne rib, ali pa pripravimo narastek z jajci.

Ti lasje dajejo dokaz!

Ne boje se drobnogleda, če jih še tako poveča.

Gladki so in enolični. Krasni so v svojem sijaju. Saj so bili oprani z novim Elida Special Shampooom, ki nima alkalijskega v sebi.

S pomočjo znanstvenih dognanj se je posrečilo doseči na novi osnovi boljše učinke: kvarnih posledic alkalijskega ni več — brez vsakega poznejšega izpiranja postanejo lasje lepo bleščeci in mehki, se dajo lepo česati in dalje časa ohranijo kodre!

Drobnogled nudi dokaz:

Tu ekstremen primer, kako deluje alkalijski na lasje (80 krat povečano). Alkalijski napne lasje, načne njih luskasto raženico, jo naredi hrapavo in jo rad poškoduje. Zato postane alkalijski sčasoma škodljiv in je dostikrat vzrok, da postanejo lasje krhki in da se dajo težko česati.

ZA
PLAVE
LASE

KAMILOFLOR

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLO

ZA
KOSTANJEVE
LASE

Pri umetni prehrani dojenčkov

se doseže posebno povoljen uspeh z uporabo dr. Wanderjevega Hordenzuma.

Hordenzym se doda razredčenemu kravjemu mleku, ki je potem po svoji sestavi toliko vredno kakor materino mleko.

Hordenzym z razredčenim mlekom se daje dojenčku, ki se pravilno razvija, do petega meseca, posebno koristen pa je v poletnih mesecih, ko je dojenček v nevarnosti, da dobi drisko.

Hordenzym se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah po Din 29' - .

Dr. A. Wander d. d., tvornica farmacevtskih in dietetskih proizvodov, Zagreb

Bolniku zadostuje vsak dan 60 gramov živalskih beljakovin. Dnevi, ko bolnik živalskih beljakovin sploh ne dobi, mu bodo najbolj koristili. Zdravnika naj poprosi, da mu da tabelo o količini beljakovin v posameznih vrstah mesa in rib.

Mesna hrana vpliva na telo kislo, sočivje, solata in sadje ga alkalizirata, in krvni obtok se najbolj uredi z alkalično hrano. Sicer je pa isto tudi pri zdravih ljudeh.

Popoldne: Prav nič ali pa sadje. Včasih čaj in pečeneček.

Zvečer: Najbolje je, če dobi bolnik dve rezini kruha z neslanim surovim maslom. Kot obložek neslana skuta ali zelo lahek sir in včasih košček mrzle pečenke. Vsega pa le tako malo, da ne prekoračimo dovoljene količine beljakovin. Solata in kompot sta dovoljena. Večerjati

mora človek tri ure prej, preden gre spat, pri večerji pa naj ne pije nič.

Bolnik naj vselej pomisli, da preveč jedi ni dobro, zmernost pa še ni nikomur škodovala.

Gospodinja, ki mora skrbeti za takega bolnika, naj mu deli jed zmeraj v porcijah. Narobe je, če prinese na mizo celega piščanca in mu pri tem požuga: »Pojesti pa smeš samo en košček!« Odmerjene količine mesa naj okusno dene v skledico. Če je kupila piščice za bolnika in ga hoče razdeliti na tri dele, naj mu ga pripravi vselej drugače. Na primer prvič pečeno, drugič v obari, tretjič pa kako drugače.

Bolniku naj bi se dajala hrana v majhnih porcelanastih ali steklenih skledicah, ker je videti jed v njih bolj slastna in okusna.

DIN.
10

Velika tuba

NIVEA
PASTA ZA ZOBE

čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

La nego kože prva zapoved!

Kaj koristi najskrbnejša nega, če nima uspeha radi uporabe slabega mila. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

★

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljenec razvajenih žensk.

ELIDA 7 CVETIC
lukusno milo, ki si ga lahko privošči vsakdo. Posebno močnega vonja.

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
milo snežnobelega barve - omamljivega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago za občutljivo kožo. Posrečena dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST

Gospodinjstvo

Praktični nasveti.

Masne madeže spraviš iz rjavega in sivega usnja z vročo vodo, ki ji primešaš malo jelenove soli. Jelenova sol se peni, s to peno lahko drgni madež, ki bo kmalu izginil. Potem namaži usnje s kremo in ga dobro zlikaj.

Madeže od nikotina odstranimo z glicerinom in salmijakom. Vsakega vzamemo pol.

Umazane steklenice hitro očistimo, če stresemo vanje nekaj zdrobljenih jajčnih lupin in nekaj zrnov sode. Potem zlijemo v steklenico skodelico tople vode in jo dobro pretresemo. Dobro je, če pustimo, da ta zmes nekaj časa v steklenici stoji in potlej steklenico še enkrat dobro pretresemo. Steklenico izplaknemo s čisto vročo vodo. Na ta način se da očistiti tudi najbolj zamazana in zamaščena steklenica.

Galoše snažimo tako: z mokro krpo zmijemo blato, potem pa drgnemo galoše s suho krpo, dokler niso popolnoma suhe. Galošne ne izgubijo leska in so tudi dosti bolj trpežne, če jih po snaženju lahko namažemo s petrolejem.

Zelene volnene jopice ohranijo svojo barvo, če jih po pranju namočimo za nekaj minut v vodo, ki smo ji primešali kisa.

Obledele preproge dobijo spet svežo barvo, če jih dobro skrtačimo z okisano vodo.

Okna in zrcala boste najbolje osnažili z vodo, ki ste ji primešali nekaj spirita.

Sveže popleskana bela vrata je treba čez nekaj dni umiti z mrzlo vodo in milom in lahko odrgniti z mehko krtačo. Potem niso več lepljiva in tudi barva delj drži.

Bakrena posoda ostane zelo dolgo lepa in svetla, če jo gospodinja večkrat osnaži s temle sredstvom, ki ga lahko sama pripravi: Vzeti je treba enako količino kisa, kislega mleka, ržene moke in finega peska za čiščenje posode ter vse dobro premešati. Posoda se potem izplakne v mrzli vodi, obriše z mehko cunjjo in dobro zdrgne.

Ogledala in okna se bodo dosti bolj svetila, če primešaš vodi malo gorilnega spirita.

Svilene plesne čevlje smemo očistiti šele takrat, ko se posuše. Najprej jih skrtačimo z mehko ščetko, da odstranimo ves prah. Potem omočimo mehko cunjjo z vodo za madeže in oprezno vse madeže odrgnemo.

Snežnobelega perila dobiš, če stresesh pest čistega boraksa v vodo za pranje. Perilo bo tudi dosti lepše, če kuhaš skupaj z njim nekaj koščkov olupljene limone ali pa če v vročo

vodo zliješ nekaj žlic bencina. Paziti pa moraš, da se ti nad ognjem ne vžge. Dobro zdrobljene jajčne lupine so prav tako odlično sredstvo za beljenje perila, ker je v njih dosti apnenca. Najprej odstrani kožico v lupini. Potem stolci lupine prav na drobno v možnarju in deni prah v vrečico, ki jo obesiš v kotel z vrelo vodo.

Tesne rokavice razširiš najbolje na ta način, da jih zaviješ, nekaj ur, preden jih natakneš, v vlažno cunjjo.

Svilene rokavice se najprej obrabijo na koncih, kjer pogledajo prsti na beli dan. Da to preprečiš, vtakni že v nove na koncu prstov malo vate.

Surovo šunko shranimo najbolje v peči, ki je ne kurimo. Skozi dimnik prihaja dovolj zraka in nobene muhe ni.

Torbicam in aktovkam iz usnja vrnemo prvotni sijaj, če jih večkrat odrgnemo z 10odstotno raztopino voska v terpentinovem olju.

Kako shranimo poletne obleke.

Zdaj so se vrnil iz letovišča domov tudi tisti, ki niso mogli v glavni seziji v kopališče in na morje in so počakali na september in oktober, ko so cene nižane. Vse poletne obleke bomo zdaj za pol leta spet spravili.

Poletnih oblek ne imejmo v omari, ki jo vsak dan odpiramo, ker se s tem mažejo. Če nimamo posebne omare, jih spravimo v velik lesen

Na- predek naše industrije

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti izpregovčiti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorije, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetnim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je **Kolinska** z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila s stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano „**Kolinsko cikorijo**“, „**Redilno kavo**“ s srcem, „**Figovo primes**“ itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavnii dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Sobno
in
kuhinjsko
pohištvo
Vam
dobavlja

REMEC Co.

DUPLICA — KAMNIK

kovčeg, ki pa mora biti tako dolg, da oblek ni treba pregibati. Preden spravimo obleke, moramo osnažiti vsak madež. Med volnene obleke natresemo naftalina. Svilene obleke, ki so umazane od prahu in potu, operemo v milnih luskah. Če so na obleki madeži, jih moramo zaznamenovati z belo nitjo, ker se na mokri obleki madež ne pozna in ne bomo vedeli, kje moramo bolj mencati. Če pereš obleke občutljivih barv, deni v vodo nekoliko limonovega soka, potem jih pa hitro izperj in razgrni med prte, da se posušijo in še vlažne zlikaj. Zadnji vodi za splakovanje svilениh oblek dodaj nekoliko boraksa.

Tudi pralne obleke moramo oprati. Najprej zašijemo vse, kar je raztrganega, nato pa očistimo mastne madeže z bencinom, madeže od smole, kolomaza in olja s terpentinom, madeže od rastlin pa s toplim špiritom ali pa s salmiakom. Madeže od rje odpravimo z raztopino iz ščavne soli, od kave in čokolade pa z jajčnim rumenjkom in glicerinom. Ko madeže očistiš, operi obleko, potem jo posuši in zlikaj. Zlikano vloži v kovčeg.

Tudi kopalno obleko operi z milom, če je volnena, jo potresi s naftalinom in shrani.

Ko si spravila obleke, očisti rokavice. Bombaževe in svilene peri v

Tvrdba Ignac Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1
Telefon 32-28 priporoča Telefon 32-28

vsakovrstno pohištvo

izdelano iz zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.
Kvalitetna izdelava po lastnih in tujih načrtih.

JUVELI

najlepši okras žene
trajne vrednosti !!!

Najugodnejše pri renovirani
tvrdki

Jos. Eberle

Ljubljana, Mestni trg 17
ure, zlatnine, srebrni-
ne, kov.umetnine itd.

Ali ste že razmišljali o tem - zakaj baš Sargov KALODONT?

Ako hočete, da bodo Vaši zobje celo življenje zdravi in lepi, jih morate temeljito čistiti vedno znova, dan na dan. Ravno tu — v tem vsakdanjem naporu, ki ga morajo zdržati Vaši zobje, preti nevarnost, ki se ne sme prezreti. Zato se mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše.

3 PREDNOSTI

jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

milnici, bele usnjene pa namakaj nekaj minut v bencinu, potem jih izmli in izmenčaj v čistem bencinu, nato jih nategni, da dobijo prvotno obliko, in posuši. Rokavice iz jelenove kože operi v milnici, ki si ji dodala nekaj žlic finega namiznega olja, pottelj jih pa v senci posuši.

Belo krzno namaži s kašo iz magnezije in bencina. Ko se posuši, ga skrtači in ga, če ni še popolnoma čisto, namaži še enkrat.

Letne platnene klobuke perij kakor platnene obleke, nato jih zlikaj in zoblikuj. Slamnike skrtači in odparaj podlogo, če je umazana od potu, letne klobučevinaste klobuke pa osnaži z bencinom. Nato shrani klobuke v okroglo škatlo za klobuke ali pa v lesen zabojček.

Bele čevlje iz pralnega usnja operi v milnici. Če so zelo odgrnjeni, jih prevleči z belim lakom in deni na kopita. Čevlje iz neglajenega belega usnja (semaš ali antilop) namaži s kašo iz magnezije in bencina in jih skrtači, če so pa zelo umazani, jih prej zglati s steklitim papirjem.

Belo usnjeno torbico operi v milnici in jo dobro zbriši, nato jo pa odprto povezni narobe in pusti, da se posuši.

Solnčnik operi z milnico in ga dobro izplakni, posuši in shrani.

(T. Š.)

Vrt meseca novembra in decembra

Z vrta smo mnogo že pospravili. Če je pa jesen topla in suha, pustimo zelenjavo do novembra zunaj. Za shranjevanje v kleti moramo porabiti mlado, brezhibno zelenjavo. Spravljanje jo moramo ob suhem vremenu, če je pa deževno, jo pustimo, da se najprej posuši, potem jo šele shranimo. Če shranimo mokro zelenjavo, bo začela v kletih hitro gniti. Zelenjavo presadimo v klet v pesek ali pa v presejano zemljo. Ne smemo je pa preveč na gosto nasaditi. Za zimo lahko shranimo ohrovt, endivijo, zelje, cvetačo in drugo takšno zelenjavo. Tudi peteršilj ki ga bomo potrebovali pozimi, lahko presadimo v majhen zabojček. Korenje zakopljemo v pesek, prav tako tudi peso in črno redkev. Rožnato in kodrasto zelje, por, peteršilj, korenček, motovilec, špinača in pomladanska solata prezimijo lahko zunaj. Motovilec, špinačo in solato pokrijemo s smrekovimi vejami, dokler ne zapade sneg.

Dokler ni snega, lahko nabiramo motovilec, ki smo ga oktobra meseca sejali za pomladansko uporabo.

Zdaj je čas, da posadimo čebulice tulipanov, hiacint in narcis.

Klet, kjer imamo shranjeno zelenjavo, moramo pridno zračiti, dokler ni zunaj premrzlo. Na shranjeni zelenjavi moramo sproti odtrgati vsak gnil list, da se ne pokvari sosednja zelenjava.

Ko slana osmoli dalijam listje, izkopljemo gomolje in jih shranimo. Tudi gomolje gladiol shranimo. Visokim vrtnicam zakopljemo vršičke.

Mlado sadno drevje ovijemo s slamo, da ne zmrzne. S sadnega drevja oberemo mah in poškopimo vsako drevo z desetodstotnim arborinom. Drevju tudi pognojimo.

V praznih gredah globoko prekopljemo zemljo in pognojimo. Zemljo pustimo v grudah, da dobro zmrzne, grude pa bomo razbili šele spomladi in grede zravnali.

Meseca decembra premešamo in premečemo kompost in ga potresemo z apnenim prahom. Zemljo za tople grede presejemo, s smrečjem pokrite grede pa ob suhem in toplém vremenu prezračimo.

Zdaj je čas, da pregledamo vrtno orodje. Kar je pokvarjenega, popravimo, kar je nerabnega, pa nadomestimo z novim, da bomo imeli spomladi vse lepo pripravljeno.

Teta Špela.

25,-

29,-

39,-

Bota

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 37.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—. Ve-zava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—. Ve-zava Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Urejuje Rija Podkraj-skova v Ljubljani. Odgovorna urednica Tončka Lipo-glavškova v Mariboru.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova uli-ca 10/1. Telefon 24-87.

Rokopisi se ne vračajo.

Tiskala Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru.
Predstavnik Josip Ošlak.

Z D R A V J E

s pomočjo zdravnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

HERSAN ČAJ

mešanica posebnih zdravnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearssona, zdravnika šefa v Bengaliji (angleška Indija). Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost **Hersan čaja**, in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečne perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (giht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in čezmernem odebelenju. **Hersan čaj** se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:

Reg. S. št. 14.001 z dne 6. VI. 1934

„Radiosan“ Zagreb, Lopašičeva 6.

ŽIMO

za žimnice od preproste do najfinejše vrste kupite najceneje pri tvrdki

J. KNIFIC tovarna za žimo
STRAŽIŠČE PRI KRANJU
Telefon Stražišče štev. 2

Tvrdka Adela Besednik

Ljubljana
Šelenburgova ulica 6

prilporoča svojo bogato zalogo pariških in dunajskih korzetov (steznikov) v najnovejših fazonah. V zalogi so vedno stezniki od najcenejših do najfinejših vrst. Prav tako tudi grudnjaki (nestrčki). Velika zaloga različnih gumnastih nogavic za krčne žile. Pomeri se lakko v trgovini, kjer se tudi strokovnjaško svetuje.

Pazite
na
zaštitni znak!

DOMAĆI PROIZVOD!

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6/II

R. MIKLAUC
PRI ŠKOFU - LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3

DAME I GOSPODJE!

POZOR!
IN OGLEJTE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA
VELIKA IZBIRA
TRAJNI
POVON
SOLIDNE CENE!

PREDILNICA ŽIME
VILKO MASTERL
Stražišče pri Kranju Drav. banov.

*

izdeluje najfinejšo žimo za žimnice, otomane, fotelje, divane itd. Največja izbira raznih vrst žime za tapetnike in sedlarje.

*

Vzorci franko in brezplačno! Cene nizke!

Otroško perilo mora biti posebno čisto!

Otroško perilo je šele tedaj res čisto, ako je oprano tako, da ne zaostanejo v njem nobene kali. Zato je ravno za otroško perilo Schichtov Radion tako izvrstno pralno sredstvo. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito operejo in uničijo vse bolezenske kali.

Kar je dobro za otroško perilo, velja seveda še v večji meri tudi za vse drugo perilo v gospodinjstvu in družini.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto